

Ніва

ТЫДНЁВІК БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 44 (1131) ГОД XXII БЕЛАСТОК 30 КАСТРЫЧНІКА 1977 г. ЦАНА 60 гр.

* * *

Што я шукаў? Што я пакінуў?
Куды ішоў? Куды пайду?
Мы ўсе сатканы з успамінаў,
Як вечар восеньскі з дажджу.

Расплавяць змрок агні рэкламы,
Трава слапы асфальт праб'е.
А я успомню словы мамы:
„Сынок, шанцуе хай табе“.

Прарэжуць шлях у зорак замець
Касмічных высяў караблі.
А ў сэрцы — вечны голас мамы:
„Сынок, будзь чэсны на Зямлі“.

* * *

Ад родных ніў пайшлі упрочкі
продкі.
Іх век суровы быў
і быў кароткі.
Іх вёскі лютая вайна
паліла.
Застаўся нам іх край, і хлеб,
і ліра.
Крані струну, бы дзень крані
мінуўшы, —
Пяюць і плачуць нашых продкаў
душы.
Звініць струна, звініць на поўны
голас,
Як быццам плача ў ціхім полі
колас.
Той плач, той спеў... Глухі, хто іх
не чуе.
Паміж балот яго душа
начуе...
Звініць струна, так, як сама
хацела.
І грэх на ліры той сыграць
няўмела.

* * *

Клічу вас у восень. Можа, вы
Пражылі, не чуючы ніколі
Дзікі голас ветру між травы,
Шум дажджу у апусцелым полі.
Клічу вас у восень. Там яна,
Дзе маўчаць скалелыя пракосы,
Дзе лясоў чырвоная сцяна
Падпірае белыя нябёсы.
Там спакой і воля. Вечнасць там.
Юных дзён не згубленыя словы.
І адтуль, насуперак гадам,
Прылятае вецер пастушковы.
З ім жыву, з ім мару, гавару,
З ім перамагаю боль і скруху.
Вецер той далёкі, як кастру,
Не дае душы маёй патухнуць.

Леанід Дайнека

Калектыў з Тапаркоў. Дайшоў да цэнтральнага агляду конкурсу „Беларуская песня — 77“ і паспяхова выступіў у Беластоку. *Фота К. Свідэрскага.*

АКЦЁРЫ І СПЕВАКІ!

Для нашых самадзейных акцёраў і спевакоў, як штогод, Галоўнае праўленне Беларускага грамадска-культурнага таварыства і рэдакцыя „Нівы“ арганізуюць у наступішым 1977/78 культурна-асветным сезоне **агляд самадзейных драматычных калектываў і конкурс „Беларуская песня — 78“.** Яны праводзяцца супольна з аддзелам культуры і мастацтва Ваяводскага ўпраўлення, ваяводскімі праўленнямі прафсаюзаў, Саюза сацыялістычнай польскай моладзі, Таварыства польска-савецкай дружбы, гмінных спулдзельняў, сельскагаспадарчых гурткоў, Саюза дабравольных процілажарных каманд, Ваяводскім домам культуры, рабочым выдавецкім кааператывам „Прэса-Кніга-Рух“, ваяводскім спажывецкім кааператывам „Сполэм“.

Для правядзення абодвух мерапрыемстваў будуць скліканы арганізацыйныя камітэты, якія ў сваю чаргу склічуць камісіі ацэнкі ўдзельнікаў.

У аглядзе і конкурсе могуць прымаць удзел усе, каму споўнілася не менш 15 год. Школьная моладзь можа ўдзельнічаць у абодвух гэтых мерапрыемствах, але ў конкурсе „Беларуская песня — 78“ толькі ў адным: для школьнай моладзі або для дарослых, па свайму выбару.

Перад сёлетнім **аглядам самадзейных тэатральных калектываў** стаяць заданні: пашырэнне сцэнічнага мастацтва і падрыхтоўка шырокіх колаў грамадства да яго ўспрыняцця, умацаванне ідэй сацыялізму ў жыцці, павышэнне культуры роднага беларускага слова.

Кожны калектыў абавязаны падрыхтаваць **адну** п'есу. Журы не будзе ацэнь-

(Працяг на стар. 4)

Разведка гаспадарнасці

ВЕЦЕР У КЛУБЕ

Першага кастрычніка наведалі мы тры клубы: два клубы прэсы і кніжкі „Рух“ у Старым Корніне і Грабаўцы ды клуб селяніна ў вёсцы Карыцішк — усе ў адной гміне Дубічы Царкоўныя. Кінулася ў вока перш за ўсё тое, што няведама калі бываюць яны адкрыты. Не пададзены гадзіны іх працы.

Іншае гэта тое, што ў карыцішкім клубе не хапае шыбаў у вокнах (іх выбілі, але дагэтуль не ўставілі) і па клубе ходзяць скразнякі. Каб дапоўніць яго вобраз, неабходна дадаць, што яшчэ ўбачылі мы адарваную вадасцёкавую трубу, сарваную сетку агароджы ды паржавелыя брамы ля ўваходу з вуліцы.

Ля клуба ў вёсцы Грабавец таксама непаладкі: у ганачку ніводнай шыбы, а з аднаго боку выціснуў нехта цэлую раму, драцяную сетку прыдушылі да зямлі, у акружаючым агародчыку адно пустазелле, ды й сам будынак варта было б памаляваць знадворку.

Вывад робім такі: пра спамянутыя клубы трэба як найхутчэй задбаць. Яны ж з'яўляюцца тут адзінымі цэнтрамі культуры. Зараз у асенне-зімовы перыяд вечарамі збіраецца тут многа наведвальнікаў. Усе яны хочуць праводзіць свой свабодны час культурна ў кругу знаёмых і сяброў.

У КАРЫЦІСКУ НЕ ПРАЕХАЦЬ...

Заглянулі мы ў гэтую даволі вялікую вёску ў адзін з будзённых кастрычніцкіх дзён. Вёска вылюднілася на акружаючыя яе палі. Сяляне, хто як мог, капалі бульбу. Рэдка каго ў такі час застанеш дома. Зайшлі да солтыса, але там таксама нікога не было. Пачалі раз-

глядацца. Вёска як вёска. Пераважаюць драўляныя хаты, але ёсць і мураваныя. Вось хаця б, як у солтыса і ў канцы вёскі ад Старога Корніна. Прыгожыя, крытыя этэрнітам, стадолы і мураваныя хлявы. (Яны здалёк кідаюцца ў вока, асабліва з асфальтаванай шашы са Старога Корніна ў Дубічы Царкоўныя). На многіх хатах тэлевізійныя антэны. Паабапал вуліцы шматлікія новыя платы ды жалезныя брамы, якія маюць за гонар мець у сябе тутэйшыя жыхары, маладое прысаддзе ды задбаныя панадворкі.

Нашу ўвагу прыцягнула вуліца. Не, не сваёй прыгажосцю. Яна такая дрэнная, што на ёй заграз не адзін самаход. Машыны неабходна было выцягваць, падчапляючы пару конскіх сіл. Налічылі мы дзве найбольш грузкія ямы. Якраз на абодвух канцах вёскі. Шафёрам раім, каб абміналі вёску Карыцішк. Пакуль не настануць маразы, на карыцішкай вуліцы гразі столькі, што не ўбярэш! Тут застрануць лёгка. А як выбрацца з балота, калі аднікуль дапамогі, бо ўсе ў полі?..

(Працяг на стар. 4)

СВЯТА БУЛЬБЫ

У другую нядзелю кастрычніка на стадыёне ў Моньках адбылася ўрачыстасць, звязаная са святам бульбы. Месцам святкавання была гміна і горад Монькі таму, што гэта адзін з найбольшых у ваяводстве рэгіёнаў вырошчвання гэтай культуры. Самых выдатных прадукцыйных поспехаў (нават па 315 і 320 цэнтнераў бульбы з гектара) дабіліся Юзэф Прызмант з Васілёўкі (гміна Янаў), Эдуард Рафалоўскі з Жодзяў, Антон Савіцкі з Кучына і сялянскі калектыў Леха і Пятра Магнушэў-

(Працяг на стар. 3)

Выступае манецкая моладзь. З боку хлопцы нясуць велізарную бульбу да ганаровай трыбуны.

ПАМЯЦЬ НЕ СЦЕРЦІ

Адміністрацыя універсітэта штата Агаё ў горадзе Кенце вырашыла пабудаваць новую спартыўную залу па суседству з той, што ўжо ёсць. Адміністрацыя заявіла, што так будаўніцтва будзе каштаваць танней, бо можна выкарыстоўваць наяўныя душавыя і раздзявалкі.

Гэта, на першы погляд, цалкам мясцовая падзея неадкладна выклікала ў ЗША хвалю абурэння.

Справа ў тым, што універсітэцкія ўлады крывілі душой, разважаючы аб эканоміі на душавых і раздзявалках. Іх галоўны і злы намер заключаецца ў тым, каб сцерці з твару зямлі і тым самым дапамагчы сцерці ў памяці кенцкую трагедыю. На тым месцы, куды прыйшлі цяпер бульдозеры, 4 мая 1970 года стаялі нацыянальныя гвардзейцы, якія стралялі ў студэнтаў, што пратэставалі супраць агрэсіі ЗША ў Індакітаі. Чацвёра былі забіты, дзевяць паранена.

Гэты расстрэл лічаць паваротным пунктам у барацьбе амерыканскай грамадскасці супраць „бруднай вайны". Амерыканская кроў, пралітая на амерыканскай зямлі, ускалыхнула краіну і паказала Беламу дому ўсю глыбіню нянавісці народа да гэтай вайны. Прычынай для выступлення студэнтаў у Кенце было ўварванне амерыканскіх інтэрвентаў у Камбоджу.

Амерыканцы параўноўваюць: будаваць спартзалу на месцы расстрэлу — усё роўна, што выкарыстоўваць для карнавалаў ваенныя могілкі ў Арлінгтоне, усё роўна, што наладжваць конкурсы прыгажосці на борце лінкора-помніка „Арызона", які паўзатануў у бухце Пірл-Харбар пасля вераломнага нападу Японіі. Гэта ўсё роўна, што пабудаваць жылы комплекс на полі бітвы пры Гётэсбургу, якая вырашыла лёс грамадзянскай вайны.

Тры месяцы пратэставалі студэнты. Спявалі песню „Чацвёра забіты ў Агаё". Неслі плакаты: „Далоў спартзалу!" Іх арыштоўвалі — аднойчы адразу 200 чалавек, у другі раз — 60. Два месяцы на месцы будучай будаўнічай пляцоўкі быў разбіты палатачны гарадок.

Універсітэцкія ўлады на гэты раз не выклікалі нацыянальных гвардзейцаў. Улады звярнуліся ў суд. І суддзя вырашыў: будаваць, а тых, хто будзе перашкаджаць, арыштоўваць.

На гістарычны ўзгорак прыбылі бульдозеры і пачалі капаць катлаван „нулявога цыкла".

Цяпер часова зганьбаванне ўдалося спыніць. Міністэрства ўнутраных спраў ЗША „вывучае" пытанне аб тым, ці з'яўляецца расстрэл ў Кенце „гістарычнай падзеяй". У выпадку станоўчага адказу будаўніцтва могуць адмяніць.

Студэнты і грамадскасць поўныя рашучасці працягваць барацьбу да канца. Яны гавораць, што краіна не павінна забываць таго, што адбылося ў Кенце, каб гэта не паўтарылася зноў.

Г.Г.

З БЕЛАРУСКАГА ДРУКУ

КАЛЯРОВЫ ТЭЛЕВІЗАР НА КАНВЕЕРЫ

На галоўным прадпрыемстве Мінскага вытворчага аб'яднання „Гарызонт" у серыйную вытворчасць запушчаны першы каляровы тэлевізар „Гарызонт-723".

Новая мадэль прыёмніка значна адрозніваецца ад іншых падобных апаратаў. У „Гарызонце-723" выбар тэлевізійных праграм ажыццяўляецца навейшым сэнсорным прыстасаваннем на інтэгральных схемах. У ім удвая менш кантактных элементаў, што забяспечвае высокую надзейнасць і ўстойлівае адлюстраванне на экране.

КАРЭСПАНДЭНЦЫЯ З МІНСКА

„У чалавеку ўсё павінна быць прыгожым"

Так лічыў выдатны рускі пісьменнік Антон Чэхаў: „У чалавеку ўсё павінна быць прыгожым: і твар, і адзежа, і душа, і думкі". Чэхаў любіў марыць. Але вось збылося тое, аб чым ён гаварыў.

Можна з упэўненасцю сцвярджаць: думкі савецкага чалавека прыгожыя — ён жадае міру і шчасця ўсім людзям на Зямлі. І вось надышоў час, калі ён мае магчымасць і апранацца прыгожа — згодна са сваім унутраным складам. Калісьці ён не мог гэтага зрабіць: уся савецкая краіна, усе сілы і сродкі аддаючы барацьбе з вераломнымі ворагамі, доўгія гады хадзіла то ў лапцях, то ў салдацкіх ботах... А сёння мы гаворым аб модзе, якая нярэдка можа сапернічаць з самымі лепшымі замежнымі ўзорамі адзежы.

Значыць, мода.

Яна, з яе капрызамі і непастаянствам, у лепшых сваіх узорах захоўвае вернасць класіцы і народным традыцыям. У гэтым яшчэ раз пераканаешся, пабыўшы ў Беларускім доме мадэляў.

Дом гэты на адной з цэнтральных вуліц Мінска хочацца назваць і сховішчам асаблівасцей нацыянальнага касцюма, і эксперыментальнай лабараторыяй, дзе нараджаюцца напрамкі моды, падказаныя навукова-тэхнічным прагрэсам.

Вось ганарліва праплывае прыгажуня ў блузцы з нацыянальным арнаментам. Увагу звяртае элегантная вечаровая сукенка хітрага крою. Грацыёзна выглядае нават, здавалася б, такая простая і беспрэтэнзійная летняя сукенка. („Яна — з нашага, беларускага льну, — не без гонару паведамляе мне адзін з аўтараў мадэлі)...

Гэтыя і іншыя вырабы з „аўтографам" беларускіх мадэльераў пабывалі на шматлікіх выстаўках, у тым ліку і замежных, і „прывезлі" адтуль нямала ўзнагарод.

Гэтыя мадэлі носяць жыхары Мінска і іншых гарадоў і вёсак рэспублікі: Дом мадэляў распрацоўвае калекцыі для 15 швейных прадпрыемстваў Беларусі, толькі ў 1977 годзе будзе ўведзена ў вытворчасць 1 800 мадэляў.

— З прыемнасцю купляю сукенкі, касцюмы, паліто, распрацаваныя нашым Домам мадэляў, — гаворыць мінчанка Людміла Карпіевіч (гэтыя ж словы мне не раз даводзілася чуць і ад другіх сваіх зямлячак). — Рэгулярна хаджу на паказы моды, сачу за навінкамі, яны мне падабаюцца.

Сапраўды, у Доме мадэляў рэгулярна, два разы ў тыдзень, арганізуюцца паказы новага адзення і абутку; два разы ў год выпускаецца журнал-каталог навінак.

І, сапраўды, многім яны падабаюцца: аб гэтым можна меркаваць па „Кнізе водгукаў" — ёсць і такая ў Доме мадэляў (і запісаў за яго амаль трыццацігадовую дзейнасць назбіралася нямала). Мабыць, гэта таму, што тут ствараюцца мадэлі для кожнага густу — для вялікіх і маленькіх, для худых і таўсцейшых, для працы і адпачынку, на цёплае надвор'е і на холад...

На любы густ — таму што, як гаворыцца, аб густах не спрачаюцца. Дарэчы, гэтая пагаворка адносіцца толькі да тых, хто носіць адзежу, а не да тых, хто яе стварае. Яны — спрачаюцца аб густах, ды яшчэ як! Бо іх прызванне — фармаваць грамадскі эстэтычны густ.

Заглянем на хвілінку ў адны са шматлікіх дзвярэй гэтага вялізнага і прасторнага будынка. Там, у майстэрні, схіліўшыся над чарцяжамі, мадэльеры абмяркоўваюць кожную лінію, кожны штрых эскіза будучай мадэлі. Тая ж карціна — і за наступнымі дзвярыма, і за трэцімі, і за чацвертымі... З усіх бакоў крытычна праглядаюць кожную мадэль мастакі, канструктары, тэхнолагі, краўцы, манекеншчыкі. Людзі, якія працуюць даслоўна паводле прынцыпа: сем разоў адмер, адзін — адрэж. А потым нованароджаная мадэль праходзіць строгі экзамен на мастацкім савеце, у склад якога апрача працаўнікоў Дома мадэляў уваходзяць прадстаўнікі Міністэрства лёгкай прамысловасці і Міністэрства гандлю.

Мастак Святлана Кірыенка працуе над эскізамі мадэляў дзіцячага адзення.

— Наш Дом мадэляў, — расказвае яго дырэктар Анатоль Гусар, — гэта вялікая творчая арганізацыя, дзе працуе шмат цудоўных майстроў. Яны ўважліва вывучаюць грамадскі запрос, выязджаюць з паказамі калекцый адзежы на заводы і фабрыкі, да працаўнікоў сяла. Выкарыстоўваем мы і вопыт замежных калег, і таксама рэкамендацыі, якія дае штогод рабочая група па культуры адзежы краін Савета эканамічнай узаемадапамогі.

— Важна адзначыць, — працягвае ён, — што мы не толькі прапануем насельніцтву новыя напрамкі моды, не толькі паказваем мадэлі на выстаўцы, але „ўводзім" іх у жыццё: гэта значыць, трымаем непасрэдную сувязь са швейнымі прадпрыемствамі, арыентуемся на іх магчымасці і арыентуем іх на прагнозы моды. На кожную мадэль мы рыхтуем усю тэхнічную дакументацыю для пуску ў вытворчасць.

...Гэты дом можна назваць яшчэ „домам прагнозаў прыгажосці". Неабходнасць такіх прагнозаў відавочна: чалавек, упэўнены ў сваёй будучыні, хоча ведаць аб заўтрашнім дні нават такія падрабязнасці, як адзежа. Заглянуць у будучыню, наблізіць яе дапамагаюць і героі гэтага расказа — мінскія мадэльеры. Яны спрачаюцца — з захапленнем, кампетэнтна, творча. Спрачаюцца, бо ў спрэчцы нараджаецца праўда. А праўда такая: мода павінна служыць чалавеку, задавальняць яго такія патрэбы, як прыгажосць, выгода, даступнасць і надзейнасць.

С. Заяц

ПРАЗ ТЫДЗЕНЬ У „НІВЕ"

Паклон Кастрычніку • Сувязі карысныя і плёныя • Новае пра Соф'ю Панкову • Сам бачыў • Разведка гаспадарнасці • Весткі з Беластока, Шудзялава, Гайнаўкі, Белавежы, Міхалова, Бельска, Старой Грыбоўшчыны, Мілейчыц, Сакалды • Пра параса па-беларуску • Беларуская мода • Як задрыпанцы вылучалі на пасаду пісара чалавека са свайго асяроддзя • У свеце сур'ёзных дзівакоў.

Sobota 29 X — 6.00 Tech. Rol. Hod. zwierz. (28). 6.30 Mech. rol. (25). 8.35 Kontrabanda — fab. film radz. 10.00 Dla kl. I—III Czerw., żółte, ziel. 12.00 Tech. Rol. Upr. rośl. (8) 12.40 Mech. rol. (5). 13.10 Red. szk. zap. 13.20 Pr. dnia. 13.25 Dla dzieci. 13.50 Radzimy rolnikom. 14.00 STUDIO 2.

Niedziela 30 X — 6.55 Tech. Rol. Upr. rośl. (8). 7.30 Mech. rol. (5). 8.00 Nasze spotkania. 8.20 Now. w domu i zagr. 8.35 Sport. 8.55 Pr. dnia. 9.00 Teleranek. 10.10 Antena. 10.35 Niewolnicy i lordowie — serial ang. 11.30 Dziennik. 11.45 Rolnicze rozmowy. 12.15 Sport — trójmecz w akrobatyce sportowej: ZSRR — Bułgaria — Polska. 13.30 Życiorys Kraju Rad — serial radz. 14.15 Pinokio — II cz. bajki prod. wł. 15.10 Los. Dużego Lot. 15.20 Klub Sześciu Kont. 15.50 Polskie Radio i Telewizja przodownikom tegorocznych plonów. 16.40 Wielka gra. 17.35 Diabeł morski — fab. film ang. 19.00 Wieczorynka. 19.30 Dziennik. 20.30 Polskie drogi — odc. III serialu TP. 22.05 Irena Santor zaprasza... 22.40 Sport.

Poniedziałek 31 X — 8.20 NURT — ekonom. 8.40 Pr. dnia. 8.45 Radar. 9.00 Kino TDC. Kordzik — cz. I filmu przyg. radz. 10.10 Sport. 11.45 Dziennik. 12.00 Koncert Wielkiej Ork. Symf. PR i TV. 12.55 Bajkowy Koncert Życzeń. 13.40 Stawka większa niż życie — odc. IX ser. 14.35 Pr. muz. 17.00 Sygnały. 17.30 Droga przez mękę — serial radz. 19.00 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.30 Teatr TV na świecie. T. Williams. Szklana menażeria. 22.25 Camerata. 23.25 Śledztwo w sprawie obywatela poza wszelkim podejrzeniem — włoski dramat obycz.

Wtorek 1 XI — 8.55 Pr. dnia. 9.00 Kino TDC. Kordzik — odc. ser. radz. 10.10 Koncert organowy Haendla op. 4 nr 1. 10.30 Opowieść o gepardzie — film dok. ang. 11.40 Dziennik. 12.15 Bajkowy Koncert Życzeń. 13.25 Kto zdobędzie puchar — fab. film ang. 14.25 Fotograf z Brodnicy — film dok. 14.40 Spotkanie na zamku — pr. oświat. 15.25 Świadkowie. 16.00 Maria Callas — primadonna stulecia. 16.55 Lotta w Weimarze — fab. film NRD. 19.00 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.30 Zapamiętaj imię swoje — fab. film polsko-radz. 22.30 Koncert.

Środa 2 XI — 8.30 Droga przez mękę — serial radz. 10.00 Dla kl. VII Fiz. 12.45 RTV szk. śred. Mat. (39). 13.25 Tech Rol. Mech. rol. (26). 15.25 NURT — ped. 15.55 Pr. dnia. 16.00 Obiektyw. 16.20 Dziennik. 16.30 Klub Seniora. 16.55 Dla dzieci. 17.20 Los. Małego Lot. 17.30 Interstudio. 18.10 Sport. 19.00 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.30 Coś za coś — fab. film TP. 21.40 Sport. 23.10 Dziennik.

Czwartek 3 XI — 6.30 RTV szk. śred. Mat. (39). 7.00 Tech. Rol. Mech. rol. (26). 9.00 Polskie drogi — odc. III ser. TP. 12.15 Decyzje piętnastolatków. 12.45 RTV szk. śred. Mat. (6). 13.25 Fiz. (4). 15.55 Pr. dnia. 16.00 Obiektyw. 16.20 Dziennik. 16.30 Taaka ryba. 17.00 Ekran z Bratkiem. 18.00 Patrol. 18.20 Sonda. 18.50 Radzimy rolnikom. 19.00 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.30 Dublińskie piekło — fab. film ang. 21.40 Pegaz. 22.25 Leśmian — widowisko poetyckie. 23.10 Dziennik.

Piątek 4 XI — 6.30 RTV szk. śred. Mat. (6). 7.00 Fiz. (4). 9.00 Dla kl. III Nad jeziorem. 9.15 Coś za coś — fab. film TP. 12.00 Dla kl. VII Geogr. 12.45 Tech. Rol. Upr. rośli. (31). 13.25 Hod. zwierz. (29). 15.25 NURT — Wł. Spassowski. 15.55 Pr. dnia. 16.00 Obiektyw. 16.20 Dziennik. 16.30 Sport. 17.00 Pora na Telesfora. 17.30 Poradnik zmotor. turysty. 17.40 Kamo — ostatnia misja — fab. film radz. 19.00 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.30 Gwiazdy patrzą na nas — serial ang. 21.30 Teatr Małych Form. I. Iredyński „Idol". 21.55 Muzyka i ekran. 22.35 Dziennik.

Piątek 28 X — 7.30 Film fab. 13.05 Pr. dnia. 15.00 Koncert. 18.00 Nasza biografia. 21.15 Sport.

Sobota 29 X — 10.55 Koncert życzeń. 11.30 Film fab. 13.00 Przegląd międzynar. 14.00 Nie do wiary. 15.00 Piłka nożna. 17.15 Koncert 17.40 Film fab. 19.30 Koncert 20.25 Sport.

Niedziela 30 X — 6.55 Pr. dnia. 9.00 Film fab. 12.00 Film fab. 13.55 Panorama międzynar. 14.40 Pr. muz. 15.20 Film anim. 16.30 Klub film. 17.30 Piosenka — 77. 17.55 Film fab. 20.50 Koncert świąteczny.

Białowieża Ryzykant — USA 2. Proszę o głos — radz. 3—4. Niezwykłe przygody Włochów w Rosji — radz. 5—6.

Bielsk Podl. Barwy mojej młodości — jap. 1—2. Ale heca — radz. 3—4. Gdy nadchodzi wrzesień — radz. 5—6.

Czeremcha Ślady — wł. 2. Cierpkie wino — pol. 5—6.

Czyże Cudze listy — radz. 12 krzeseł — radz. 2—6.

Dubicze Cerkiewne Słodko i gorzko — buł. Grzech Antoniego Grudy — pol. 2—6.

Gródek Swój wśród obcych, obcy wśród swoich — radz. 5—6.

Hajnówka Zawód reporter — wł. 2—3. To niemożliwe — radz. 4—5. Marianna — radz. 6.

Michałowo Rywalka — fr. 1—2. Co wieczór o 11-tej — radz. 3—4. Monolog — radz. 5—6.

Mielnik Melodie z przedmieścia — radz. 2. Przepustka — radz. 5—6.

Milejczyce Joe w królestwie pszczół — fr. Krótki sezon — wł. 1—2. Gdzie woda czysta i trawa zielona — pol. 3—6.

Narew Stróż plaży w sezonie zimowym — jug. Magellan powraca — rum. 2—4. Yuriko moja miłość — radz. 5—6.

Narewka Noce i dnie — pol. 2—6.

Nurzec Dziewczyna — jug. 2. Miłość Adeli H. — fr. 3—4. Zagrożenie — pol. 5—6.

Orla Czerwone ciernie — pol. 2—3. Polewaczka — węg. 4—5. Matczyne serce — radz. 6.

Rajsk Nocne widma — ang. 2—3. Witia, Masza i morska piechota — radz. 4—5. Hełm Aleksandra Macedońskiego — radz. 6.

B.Z.Graf. Zam. nr 2522 B-4

(Працяг са стар. 1)

СВЯТА БУЛЬБЫ

Прыбыў з вельмі важнай весткай пасланец караля Яна Сабескага.

Ганаровая трыбуна. З прамовай выступае сакратар ВК ПАРП у Беластоку — тав. Станіслаў Зялінскі.

скіх з Дзеконяў (усе з Манецкай гміны), Яўген Ставецкі са Златары (гміна Харашч) і іншыя земляробы. Выпрабаванымі ў іх сартамі бульбы з'яўляюцца: „Сокал“, „Сава“, „Меркурый“, „Гевонт“, „Леніна“, „Уран“ і „Флісак“.

У святкаванні ўдзельнічалі прадстаўнікі цэнтральных ваяводскіх і мясцовых улад, дэлегацыя з Літвы, група вучоных з Інстытута бульбы ў Боніне.

З прамовай выступіў сакратар ВК ПАРП С. Зялінскі. Пасля гэтага 90 сялянам, перадавым у сельскагаспадарчай прадукцыі ў Манецкай акрузе, былі ўручаны карты спецыялістычных гаспадарак.

Затым адбыліся мастацкія выступленні. Абрадавая частка пачыналася з гістарычнай сцэнкі з 1683 года, калі пасланцы караля Яна Сабескага прыбылі на конях з-пад Вены з важнай весткай аб перамозе ў баі і вяртанні на радзіму, а таксама з даручэннем пасылкі з бульбай, у якой рассмакаваліся польскія войскі.

У далейшым з абрадавымі сцэнкамі, звязанымі з вырошчваннем каралевы восені выступіла манецкая школьная моладзь, затым калектывы „Падляшскія зязюлі“ з Бельска, „Калінкі“, „Прытулянкі“, „Калаўроткі“ і дзіцячы „Праменні“ — усе з Монек. З дэкламацыямі вершаў выступіў вядомы артыст Войцех Семён.

На манецкім стадыёне ў каляровым восеньскім лесе сабралася некалькі тысяч людзей.

Пасля абеда адбыліся народныя фэсты ў Кулешах, Каладзежы і Багушэве, спалучаныя з турнірамі гэтых вёсак. Святкаванне закончылася народным гуляннем.

Тэкст і фота **Янкі Цялушэцкага**

Выстаўка здабыткаў восені карысталася вялікай папулярнасцю сярод удзельнікаў свята бульбы.

Войцех Семён і „Падляшскія зязюлі“

Чацвяргі сеньёраў у Беластоку

У наступаючым культурна-асветным сезоне ў дзейнасці гарадскога гуртка БГКТ у Беластоку вельмі ўдала пачалася праца сярод старэйшых членаў БГКТ.

У першых чыслах кастрычніка адбылася сустрэча кіраўніцтва гуртка і прадстаўніка Галоўнага праўлення БГКТ з групай пражываючых у Беластоку старэйшых бэгакатоўцаў. У часе яе старшыня гуртка **М. Гайдук** расказаў аб дзейнасці беластоцкай арганізацыі БГКТ і намерах яе ў гэтай справе ў бліжэйшы час. Потым разгарнулася цікавая дыскусія аб пажаданых формах працы гуртка са старэйшымі членамі нашай арганізацыі. У яе выніку было пастаноўлена, што **нашы старэйшыя сябры будуць збірацца ў клубе БГКТ на вуліцы Варшаўскай 11 на свае культурна-асветныя мерапрыемствы адзін раз у месяц пасля першага чысла ў першы чацвер**, г. зн. 3 лістапада, 8 снежня і г.д. Для запланавання дапамогі ў арганізацыі і правядзенні гэтых „чацвяргоў сеньёраў“ удзельнікі сходу стварылі ініцыятыўную групу ў складзе: **Уладзімір Навіцкі, Мар'я Панасюк і Янка Стрыжко.** Ужо вырашана, што „чацвер сеньёраў“ 3 лістапада пачнецца а гадзіне 18 пры шклянцы чаю з арыгінальнага самавара, а ў праграме будуць успаміны аб падзеях Вялікага Кастрычніка ў Расіі яго непасрэдных удзельнікаў, сустрэча з адным з пісьменнікаў „Белавежы“, абмеркаванне арганізацыі і правядзення конкурсу рукадзелля і іншыя справы.

Члены ініцыятыўнай групы, і праўленне беластоцкага гуртка БГКТ запрашаюць усіх старэйшых членаў нашай арганізацыі да ўдзелу ў „чацвяргах сеньёраў“.

(іс)

РЭБУС

Вось ён: 4/5 слова „склеп“, плюс 3/4 слова „ружа“ на рускай мове.

Выдумаў я гэты рэбус са злосці, калі ішоў па лесвіцы на сёмы паверх і трымаў у руках пяць кілаграмаў бульбы. А было так.

У адзін прыгожы дзень нам з жонкаю — па няшчаснай прывычцы — захацелася зварыць свежы абед. Усё ўжо да яго жонка падрыхтавала, значыць: лаўровы лісток, англійскае зелле, ваду, соль, ячменную кашу і нават скваркі. Не мела толькі ў хаце бульбы. І быў бы гэты суп без бульбы, каб я не падвярнуўся пад рукі. Бо мая жонка надта не любіць паказвацца з пакупкамі суседзям, а асабліва аднаму бландзіну, якому хоча паказаць, што можа дзейнічаць смела, бо я ў яе пад пантофлем.

Толькі ўбег я ў хату, а жонка кажа: „Дзе ты цэлымі днямі валочышся і нават бульбы на абед не купіў? То ж рана мы пастанавілі, ты стоўбе, што сёння будзем варыць абед! Бяры сетку і пры да пані Яцэвічовай па бульбу!“ Я рады, што дастаў толькі вытавар, схапіў сетку, ды ўніз па лесвіцы ў падскоках да пані Яцэвічовай. Забег і купіў: кілаграм буракоў, кілаграм цыбулі, кілаграм морквы і, абвёўшы позіркам паліцы кіёска, сказаў прадаўшчыцы, што бадай ужо ўсё. Пані Яцэвічова ведае мяне добра і параіла: „Падумайце лепш, можа жонка прасіла яшчэ што? У мяне вельмі смачная бульба“.

„Не, дзякую“, — адказаў я і папёр дамоў. У нас часта ліфт сапсаваны і трэба выручацца нагамі. Пакуль улез я на свой паверх, сэрца было ў горле, ногі пад жалудкам, а, увайшоўшы ў хату, пачуў жонку на галаве. „За што ж ты мяне лупцуеш? — гавару. — Я ж ужо на працягу паўгадзіны другі раз пнуся на сёмы паверх... Мне ж не дваццаць“.

Жонку яшчэ горшая злосць агарнула, бо пачала мяне акладаць сеткаю з гароднінаю, якую на сваю бяду прынёс, ды пытацца, дзе падзеў бульбу.

Выгнала ў магазін яшчэ раз, і тады я выдумаў рэбус, які даю вам, даражэнькія, разгадаць.

Толькі ніяк уцяміць не магу, што так падзейнічала на мой, так сказаць, інтэлект: цыбуля з буракамі і морквою ці сапсаваны ліфт? І яшчэ аднаго не ведаю, што сёння жонка зробіць са мною за малако. Казала мне зварыць макарон, бо малако яна сама закіпяціла перад выхадам на працу. Па яе загаду я макарон зварыў у белым гаршку і паставіў ля сіняга гаршка, у якім было гатовае малако. Пакуль дастаў з вешалкі ручнічок, які вісіць над плітою, забыў, у якім малако, а ў якім макарон. На дадатак забыў, што забыў. Дык замест макарону адцадзіў малако. Нават глянуўшы ў злеў, падумаў, што вось нейкая белая вада цячэ з макарону, але думаю, гэта ж з белае мукі. „Адцадзіў“ і так пад крышкай пакінуў.

Пабрыўся, памыўся і дачакаўся жончынага сваяка, якому меў даць снеданне.

„А, здароў! Добра, што прыйшоў, бо ўжо мне есці захацелася, але ведаў, што прыдзеш, чакаў“. Выняў талеркі і зняў пакрыўку з гаршка, у якім варыўся макарон. Гляджу, а ў макароне стаіць вада. Што за чорт, думаю, я ж памятаю, што адцадзіў. У той момант здагадаўся, у чым справа і хутчэй падняў пакрыўку другога гаршка. Там на дне ўбачыў плеўку.

Ну, і што гэта за рэбус, ведаеце?

В. Петручук

З НАРОДНАЙ АБРАДНАСЦІ. ШКОДНІЦКАЯ МАГІЯ.

Вужака паяўляецца ў культурах многіх народаў, як увасабленне абагатворанага бажаства. Найчасцей вужака выступае як сімвал усялякага зла. Выплывае гэта з шырока распаўсюджанага біблійнага матыву спакушвання вужакай Прадчалавека. Не азначае гэта, што не было іншых тэорый. Згодна з канцэпцыяй Эльядэ — выбітнага рэлігіязнаўцы румынскага паходжання, вужака ў народных вераваннях бывае атоесамлівана з мужчынам. Гэтае параўнанне, як вынік шматлікіх доследаў, дае магчымасць інтэрпрэтацыі многіх цікавых з'яў славянскага паходжання. Многае на гэтую тэму можна знайсці як у фальклорных запісах М. Федароўскага, так і ў тэарэтычных разважаннях К. Машынскага. Пераходзячы на бліжэй беларускі грунт, прывядзем кароценькую цытату з 327 старонкі працы Гаўра „Склад альбо Скарбец знакамітых сакрэтаў“, выданай у 1693 годзе ў Кракаве. Аўтар піша: „Ёсць на Русі такія грозныя вужакі, якіх мясцовыя людзі Палосем называюць, яны такія грозныя і лютыя, што выглядам часткова смока напамінаюць, людзей душаць, кроў высысаюць і люта мардуюць. Колюць іх людзі пікамі і на балотах з самапалаў страляюць“. Праца не пазбаўлена аўтарскай фантазіі, але фантазія гэтая ўведзена з той мэтай, каб больш выразна паказаць паяўленне вужак. Называнне людзьмі іх смокамі з'яўляецца доказам ўмелага спалучэння некалькіх казачных матываў.

Адно пэўнае, што ў вераванні беларусаў вужака была спалучэннем нячыстых сіл. І таму рэдка паяўляецца перакананне, што скрыта дададзены да ежы яд вужакі лечыць шматлікія цяжкія хваробы. Магчыма, што і гэтая рэдкасць не з'яўляецца ўласнай, а выступае як элемент, перайшоўшы з культур паўночных народаў. Бо ўжо, напрыклад у літоўцаў, вужака, аб чым сведчаць гістарычныя запісы, выступае як абагатворанае бажаство, званае Жатлісам. У сувязі з тым паявіліся вандроўныя яго вызнаўцы, якія носячы з сабою вужаку, займаліся лячэннем людзей. І тут зноў назіраецца паралелізм паміж старазаветным медным вужакам і жмудскімі (літоўскімі) „лекарамі“.

На Беласточчыне бытуе перакананне, што паяўленне вужакі прыносіць або прадказвае зло. У шкодніцкай магіі, за пасрэдствам чалавека, магла яна з людскога нутра зрабіць гняздо розных плюгаўстваў. Заціснутая так званымі „ляшчоткамі“ (сагнутая, але не зламаная галіна) і завешаная галавой уніз, вужака праз нейкі час пачынала выдзяляць яд. На зямлі тады клалі лусту хлеба так, каб падалі на яе кроплі яду. Паданне да яды гэтак скропленага ядам хлеба, выклікала праз нейкі час у сярэдзіне з'еўшага паяўленне розных вужакападобных істот. Такі чалавек з бегам часу марнеў і найчасцей паміраў. Была аднак і магчымасць вылячэння. Трэба было ў летні гарачы дзень, распрануўшыся дагала, легчы на зямлю і раскрыць рот, побач якога ляжалі б сушаныя фрукты і ягады. Заахвочаныя запахам, гнездзячыеся ў сярэдзіне вужакі пакінуць арганізм чалавека. Мае гэта сувязі са спосабам лячэння чалавека ад рабакоў, спосабам, які зводзіўся да сядзення на пасудзіне з гарачым, паруючым малаком.

Бытавала таксама перакананне, што калі падаць змешаны з ядам хлеб жанчыне, яна абавязкова зацяжарыць і замест дзіцяці народзіць вужаку. Гэта пацвярджае тэорыю атоесамлівання біялагічных сіл мужчыны са шкодніцкімі сіламі вужакі. Як перасцярота перад практыкаваннем змешвання хлеба з вужачым ядам і выкарыстоўванне яго з думкай пашкоджання, з'яўляецца гісторыя з плачучым хлебам. Згодна з перакананнем, дададзены да хлеба яд нарушае яго святасць, і хлеб гэта цяжка перажывае, моцна ноччу плачучы.

Трэба таксама дадаць, што бытавала ў шкодніцкай магіі, звязанай з вужакамі і іншымі плюгаўствамі, перакананне аб магчымасці напускання іх на нечый панадворак або гаспадарчыя будынкі, дзе нішчылі яны хатнюю жывёлу. Яшчэ па сённяшні дзень бытуе вераперакананне аб пераводжванні мышэй. Лічаць, што хопіць зайсці ў чыюсьці хату, нешта ядучы, або злоўленую мыш кінуць левай рукой наводлеў на панадворак суседа, а ўсе мышы пяройдуць туды.

Янка Леанчук, Міхась Шаховіч

(Працяг са стар. 1)

МАРНУЕЦЦА СЯЛЯНСКАЯ ПРАЦА І ГРОШЫ

Сяляне з вёскі Войнаўка хацелі мець магазін для саламяных вырабаў. Самі пабудавалі сцены і паставілі кроквы. Далей мела дапамагчы прадпрыемства лясной вытворчасці „Лес“ у Беластоку. Мела, але не дапамагло. Крытыкавалі мы гэтую пакінутую будоўлю ўжо двойчы. Спачатку без ніякіх вынікаў, ажно аднойчы атрымалі здавальняючы адказ. Прадпрыемства „Лес“ у адказе на нашу крытыку заявіла, што ў 1977 годзе (значыць у гэтым, бягучым) зробіць усё, каб памяшканне перадаць у карыстанне. Ужо ідзе кастрычнік, але на месцы будовы нічога не зроблена, ціха, толькі вецер налятае з апусцелых сумных восеньскіх палёў.

Перачытваю яшчэ і яшчэ крытычныя матэрыялы майго калегі па пяру, якія датычаць гэтай справы. Чытаю фельетон пад загалоўкам „Ізноў пад голым небам“, які быў надрукаваны на старонках „Нівы“ ў 1975 годзе, і іншую заметку пад загалоўкам „Што з войнаўскім магазінам?“ з 28/1115 нумара „Нівы“ ад 10 ліпеня гэтага года. Надумаў прыпомніць хаця крыху тое, як ён пісаў не так даўно на гэтую хвалюючую жыхароў Войнаўкі і навакольных вёсак тэму. Раблю гэта і таму, што пра гэта прасіў мяне асабіста і пасрэдна рэдакцыю жыхар вёскі Палічна Сцяпан Кушчук. З нядаўняга матэрыялу прыводжу цытату. Няхай гэта будзе ў доказ таго, што „Ніва“ і яе рэдакцыя не забывае, не пакідае спраў, якімі раней займалася, а намагаецца даводзіць іх да канца. Вось яна: „На жаль, не мае цярплівасці распачатая пабудова і са злосцю пачынае скрыпець паадрыванымі ветрам дошкамі ды пакрысе шпурляць збутвеласцю, у якую перамяніліся сялянская праца і грошы. Прайшло паўтода, і ніякага кроку ў напрамку намаганняў да заканчэння не відаць“.

Шкада, вельмі шкада, што на пабудове спамянутага магазіна нічога не змянілася на лепшае (а абяцалі ж), а пэўна (не інакш) толькі на горшае. Стаіць пад дажджлівым восеньскім небам непакрыты зруб. Счарнелы і мокры. Пройдзе крыху часу яшчэ і яшчэ. Тады зваліцца на зямлю і сыйдзе, схаваецца ад людскіх вачэй. Адказам дырэкцыі прадпрыемства лясной вытворчасці „Лес“ будынка не падапрэш. Ды і словы тыя, за якімі не крыецца адказнасць, што кінутыя на вецер...

МОЖНА НОГІ ПАЛАМАЦЬ

Крама ў вёсцы Грабавец памяшчаецца ў мураваным, з вялікімі вокнамі, будынку. Але вось ля ўваходу на бетонных сходках сагнутая, скрыўленая да долу жалезная крата. Калісьці раней можна было выцерці ногі, а цяпер дык хутчэй на ёй можна іх паламаць. Гэта яшчэ не ўсё. У вакне разбітая шыба і дзірка, „залатаная“ стружкавай плітой. І яшчэ. З боку аб сцяну будынка абаперта высачэзная гурба драўляных скрынак. Ці ж сапраўды не знайшлося месца, куды іх прыхаваць, і мусяць яны быць на віду ва ўсіх? Усё гэта не найлепш сведчыць аб працы загадчыка грабавецкай спажывецка-прамысловай крамы.

УЖО АДРАМАНТАВАЛІ!

Крытыкавалі мы ў заметцы пад загалоўкам „Патрэбны рамонт — пасля рамонту“, змешчанай у 37/1124 нумары „Нівы“ ад 11 верасня гэтага года, дзве асфальтаваныя дарогі з Гайнаўкі ў Палічну: адну праз Арэшкава і другую праз Дубічы Царкоўныя. Не атрымалі мы яшчэ адказу дырэкцыі раёна публічных дарог у Бельску, але ўжо з прыемнасцю падаем, што рабочыя РДП адрамантавалі іх куды салідней, чымсьці гэта наглядалася раней. Цяпер сапраўды намнога бяспечней і прыемней па іх ехаць.

Іван Непаседа

Беларуская кухня ў Беластоку

Дзесяць дзён дэкады беларускай кухні ў Беластоку, якая працягвалася ад 1 да 10 кастрычніка, праляцелі маланкай. Можна было прыходзіць у рэстаран „Гродна“ штодзень (калі б меў упэўненасць, што знойдзецца свабоднае месца), і штодзень была б там нейкая неспадзеўка. Бо калегі з Беларусі мелі даць на 10 дзён дэкады 10 цікавых страў, кожны дзень прапануючы іншую, але тыпова беларускую. Не вытрымалі: далі аж 14! І таму, між іншым, апрача засігналізаваных ужо намі страў, насычаных гароднінай і грыбамі (яечкі, фаршыраваныя грыбамі, смажонка, катлеты „Мінск“ — курынае мяса з грыбамі ў сярэдзіне, зразы з грыбамі, беларускі боршч, бульбяныя аладкі з мясам і інш.), можна было пакаштаваць і яблыкі ў цесце, і шніцэль па-зуброўску (бо гэта фірменная страва гродзенскага рэстарана „Зубр“) — цікавая: добра нам вядомая схабовая адбіўная катлета, ды толькі паніраваная цёртым жоўтым сырам. Да яе бульба „стружкаю“. Быў яшчэ і эскалоп са свініны, ды абавязкова з дранікамі.

На гэтыя справы якраз звяртае асаблівую ўвагу Галена Чэрнік, кіраўнік 10-асабовага калектыву трэста сталовых і рэстаранаў з г. Гродна, які прыехаў на дэкаду ў Беласток:

„Для нас вельмі істотнай справай з'яўляецца тое, што беларускія стравы, якія мы тут паказалі, уваходзяць трывала ў меню рэстарана „Гродна“. Важна таксама, каб падаваліся яны так, як прапануе наша рэцэптура. Калі, напрыклад, эскалоп (смажаная свініна) — дык не з бульбяным пюрэ, а абавязкова з дранікамі, калі ж у рэцэптуры сказана, што бульба мае быць „стружкаю“, дык не можа быць інакш“.

Адным словам, мае быць аўтэнтычнасць. Большасць страў, паказаных у часе дэкады, з'яўляюцца фірменнымі стравамі розных гродзенскіх рэстаранаў. Яны не толькі смачныя, яны падкупляюць кліента сваёй прастатой і арыгінальнасцю. Заказваеш, напрыклад, катлету па-беларуску. Нібы кавалак смажанай курыцы. Глядзіш — а ў сярэдзіне змеленая з цыбулькай пячонка...

У г. Гродна дбаюць пра кваліфікацыі работнікаў гастраноміі. Ёсць тут так званае кулінарнае вучылішча, якое падрыхтоўвае кваліфікаваных повараў, кандытараў (спецыялістаў па салодкіх вырабах), афіцыянтаў. Ёсць таксама 1-гадовая школа-сталовая пры трэсце сталовых і рэстаранаў. Наш госць Галена Чэрнік, выпускніца Мінскага тэхналагічнага тэхнікума, а пасля Маскоўскага інстытута народнай гаспадаркі імя Пляханава, з'яўляецца начальнікам вытворчага аддзела трэста сталовых і рэстаранаў г. Гродна. Яе заданне — якраз сачыць за якасцю і асартыментам прадукцыі, распрацоўка новых страў.

Супрацоўніцтва Беластоцкага аддзела ВСС „Сполэм“ і Гродзенскага трэста сталовых і рэстаранаў пачалося больш трох гадоў таму назад. Адкрыццё рэстарана „Беласток“ у г. Гродна і „Гродна“ ў Беластоку зрабіла іх сувязі пастаяннымі і трывалымі. Вось і ў кастрычніку, у тыя ж дні, калі ў Беластоку адбывалася дэкада беларускай кухні, у Гродна — адбывалася дэкада польскай кухні, на якую выехалі беластоцкія спецыялісты.

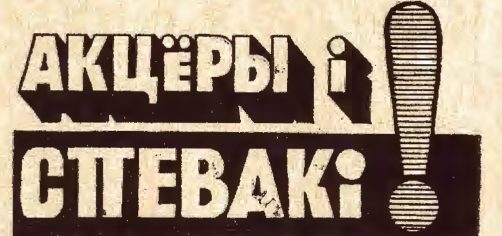
Гродзенская дэлегацыя прывезла з сабой спецыяльна выпечаныя з цеста „крэндзялькі“ ў форме літар, з якіх злажылі словы „Сардэчна запрашаем!“ і палажылі на стале з караваем і соллю, сімвалізуючымі славянскую гасціннасць.

Пішучы аб беларускай кухні, мне захацелася пажадаць, каб хлебам-соллю вітала нас беларуская кухня не толькі ў рэстаране „Гродна“, але каб лепшыя стравы ўводзіліся ў іншыя пляцоўкі агульнага харчавання; каб паехаўшы, напрыклад, у „Лясны заезд“, што стаіць сярод грыбных лясоў ля Чорнай Беластоцкай, ці ў той, што будуецца ля Плёсак, можна было пакаштаваць цікавую беларускую страву, тым больш, што яны тутэйшым людзям не чужыя.

Ада Чэчуга

Фота К. Свідэрскага

(Працяг са стар. 1)

ваць тых калектываў, што выступяць на аглядзе з пастаноўкамі, з якімі яны выступалі ўжо на аглядах у папярэднія два гады.

Пры ацэнцы калектываў будуць браць пад увагу рэпертуар, культуру слова, сцэнічнае майстэрства, а ўсе пастаноўкі будуць ацэньвацца ў дзвюх раўнапраўных катэгорыях: **сцэнічных п'ес і фальклорных інсцэнізацый.**

Агляд будзе праходзіць на двух ступенях: **раённыя элімінацыі да канца студзеня 1978 г. і фінальны агляд — у лютым 1978 г.**

Конкурс **„Беларуская песня — 78“** ставіць сваёй мэтай: выявіць даравітых спевакоў, зацікавіць мясцовымі народнымі песнямі, папулярызаваць самыя каштоўныя беларускія песні. У ім могуць прымаць удзел **салісты, дуэты і калектывы ў складзе 3-8 асоб.** Кожны ўдзельнік ці калектыў абавязаны выступіць з **дзвюма** песнямі. Журы не будзе ацэньваць тых песень, з якімі саліст ці калектыў ужо выступілі ў конкурсе „Беларуская песня“ ў папярэднія гады. Усе ўдзельнікі будуць ацэньвацца ў дзвюх раўнапраўных катэгорыях: **фальклорнай песні і сучаснай песні.**

Конкурс будзе праводзіцца на трох ступенях: **элімінацыі ў мясцовасці ў лістападзе 1977 г., раённыя элімінацыі ў снежні 1977 г. і фінальны конкурс у студзені 1978 г.** Журы будуць ацэньваць удзельнікаў паводле іх галасавых здольнасцей, майстэрства выканання і прадстаўленаму рэпертуару.

Кошты падарожжа звернуць удзельнікам арганізатары агляду і конкурсу.

Пераможцаў чакаюць каштоўныя і цікавыя ўзнагароды!

Кіраўнікі найлепшых драматычных калектываў таксама атрымаюць спецыяльныя ўзнагароды!

Не адкладайма на потым — зараз жа прыступайма да падрыхтоўкі п'ес, інсцэнізацый і песень!

НАШАНІЎСКАЯ ПАРА

ЗМІТРОК БЯДУЛЯ — ЧАСТКА V

Каханне і феміністычная тэматыка выступае ў імпрэсіях: „Плач пралесак“, „Прытуліся ка мне“, „Над сажалкай“, „Загадка“, „Спатканне“, „Яе душа“.

Бадай найбольш характэрнай рысай названых імпрэсій з'яўляецца ідэалізацыя жанчыны і пачуцця кахання. Пісьменнік бачыць у каханні чарадзейныя элементы. На яго думку, каханне аднаўляе чалавека, робіць яго прыгожым і высакародным. Характарыстыкі, дадзеныя пісьменнікам жанчынам, гэта гімны ў чэсць іх фізічнага і духоўнага хараства. У імпрэсіі „Спатканне“ пісьменнік піша:

„З кошыкам у руках я спаткаў яе на дзядзінцу і нібы заваражаны з таго часу зрабіўся.

Кажы мне, дзеўча, хто цябе надзяліў гэткімі чарамі? Чаму я ўсё думаю аб табе?.. Які бог жыве ў душы тваёй?“

Арыгінальнай рысай імпрэсій, прысвечаных жанчынам і каханню, з'яўляецца арыгінальнае спалучэнне закаханых асоб з прыродай і пейзажам.

Прырода, так як і чалавечыя постаці, прадстаўлена ў ідэалізаванай форме. У пейзажных замалёўках выступае нешта таемнае, казачнае, баладнае. Аднак у адрозненне ад класічнай балады, для якой характэрны настрой суровасці і пагрозы, у імпрэсіях Бядулі пейзаж прадстаўлены выключна ў лагодных, гарманічных станах. Прыкладам можа быць фрагмент імпрэсіі „Над сажалкай“:

„Толькі што маладзік узышоў, і купаўся ён у сярэбраных хвалях, нібы шчупак... Быццам мармуровыя белыя авечкі, выглядалі хмары наўкола...“

Вельмі блізкай па настрою з'яўляецца характарыстыка прыроды і ў імпрэсіі „Загадка“.

„Вытапталі мы сабе месца сярод высокай травы на лузе ля ракі і селі, нібы ў шатры. Млела блізка рэчка сярод цішы летняй ночы, і праменні месяца залацілі нямы чарот...“

Сугучнымі да станаў прыроды з'яўляюцца характарыстыкі чалавечых постацей. Пісьменнік ахвотна пераносіць уласцівасці прыроды на людзей і чалавечыя рысы на прыроду. Такім чынам ён як бы сцірае мяжу паміж чалавекам і прыродай. Аўтар ахвотна ўводзіць у свае творы элементы фантастыкі, аднак яго фантастыка з'яўляецца ў цеснай сувязі з рэаліямі. Вось апісанне дзяўчыны, якая ўбачыла ў вадзе сваю постаць:

„Бліжэй падышла яна да сажалкі і цуда ўбачыла ў гладзі люстранай вады: купаўся там анёл з распушчанымі шаўковымі валасамі. Над галавой яго быў залаты маладзік. На грудзях блішчэлі дыяментавыя пацеркі зорак. Плоткі маленькія плылі вакол, пазіраючы яму ў ясныя блакітныя вочы...

Не разумела дзяўчына вясковая, што яна гэта воблік свой бачыць у вадзе...“

Па сутнасці ў імпрэсіях Бядулі нельга знайсці глыбокай праўды жыцця. Героямі іх не з'яўляюцца жыццепадобныя постаці. Яго імпрэсіі гэта ціхія казкі, сонныя песні аб прыгажосці чалавека, яго пачуццяў і прыроды. Усе яны з'яўляюцца вынікам паэтычнага ўяўлення, вынікам не аб'ектыўных, а суб'ектыўных рэальнасцей. Нельга аднак усе імпрэсіі Бядулі зводзіць выключна да хвілёвага настрою. Іх агульны тон і ідэйная вымова вынікалі таксама з філасофіі маладога пісьменніка. Асновай гэтай філасофіі быў не пазбаўлены пасіўнасці бязмежны альтруізм, давер у адносінах да людзей, любоў да ўсяго свету. Імпрэсіям, прысвечаным жанчынам і каханню, не чужая сентыментальная атмасфера. Праяўляецца яна і ў лагоднасці начнога пейзажу, і ў ідэалізацыі пачуццяў, і ў фетышызацыі кахання.

Кажуць, што...

Адзін саракагадовы задрыпанец прад'явіў у суд іск на развод, у якім матываваў гэты крок абсалютным незнаёмствам кулінарнай справы з боку сваёй палавіны. Калі суд спытаў, чаму не гатуе сам, задрыпанец адказаў:

— Бо я кухар!

Сяргей Буцько са сваім малодшым сынам.

МАЙСТАР НА ЎСЕ РУКІ! Сяргей Буцько

На скраю лесу, па-суседску з вёскаю Залукі (Гарадоцкая гміна) раскінуўся Радунін. Пры ўездзе ў гэтую вёску на вароце знаходзіцца хата Сяргея Буцько, а з другога боку вуліцы яго гаспадарскія будынкі. Прыгожая васьмікласніца, яго дачка, паінфармавала нас аб тым, што бацька выбірае бульбу. І паехалі мы да яго на поле. Сяргей Буцько, выараўшы бульбу, увязаў пазычанага каня. Жонка пабурквала, відавочна, муж чымсьці разгнявіў:

— Вы яго не фатаграфуйце тут, ён мала калі бывае на полі. Сфатаграфуйце яго ў калодзежы.

Муж не звярнуў увагі на гаворку жонкі. Пры дапамозе сына высыпаў з кошыка ў мяшок бульбу і працягваў адказваць на нашыя пытанні. Але мы яшчэ не закраналі спраў, звязаных з калодзежамі. Слухалі мы аб тым, як суседу Буцько перацягваў на другое месца стадолу. Зруб прыцягнулі і паставілі на падрыхтаваны фундамент. У гэтай аперацыі брала ўдзел 6 чалавек. Працягвалася яна толькі дзве гадзіны. З Сяргеем Буцько накіраваліся мы да яго будынкаў.

Пры яго стадоле зацікавіў нас той факт, што няма ў яе вылётнага фундамента, а стаіць на бетонных фундаментных стаўбах. Сяргей Буцько даказаў нам, што ў такую стадолу не лезуць мышы і не зжыраюць збожжа. А збожжа Буцько малоціць толькі сам. Да малацілкі тарганкі ён падключае дмухаву сваёй прадукцыі, якая адносіць салому далёка на бок. Чысціць збожжа ўласнаручна зробленай архай, якая сартуе яго на буйнейшае і драбнейшае. Ён жа зрабіў абсталяванне для падсушвання ў старане сена. Да ўсяго выкарыстоўвае электрычны ток. Ён адначасова і самародны электраманцёр, і тэхнік, і гідраўлік, і столяр, і цесля. І хаты будаваў, і гаспадарчыя будынкі, і сталярку рабіў. У апошні час мадэрнізаваў ён касярку. Да яе падключае электрычны рухавік. Цяпер мантуе бетанярку і самаездны воз, які называе ён „лунаходам“, бо форма яго напамінае гэтую касмічна-лунную павозку. Мае яна 2 метры даўжыні і 1,20 метра шырыні, а вышыня кузава будзе мець 1/2 метра. Зразумела, што яна на самаходных калёсах і ўключацца ў рух будзе электрычным рухавіком з бетаняркі. Такога воза яшчэ, напэўна, нідзе няма. Магчыма, што Сяргей Буцько запачаткуе прадукцыю такіх невялікіх вясковых вазоў, якія вельмі прыдаліся б у гаспадарцы.

Сяргей Буцько сапраўдны майстар на ўсе рукі. Усё ўмее ён зрабіць, што звязана з вясковымі патрэбамі сялян. Зараз жа пасля вайны рамантаваў і рабіў абутак, табурэткі, сталы, вокны, вазы. Цяпер гэтага ўжо не робіць. Але дугі часам і цяпер яшчэ ён гне і для гэтага зрабіў спецыяльнае абсталяванне. Што трэба адрэзаць, або да чаго патрэбны дошкі, пілуе ён крайзэгай сваёй прадукцыі. Праўда, усё гэта цяпер у яго тэхнічнай дзейнасці адышло на далейшы план.

Галоўным яго заняткам з'яўляецца забеспячэнне сельскай гаспадаркі вадою. Ён стаў у гэтай галіне вялікім спецыялістам. Выспецыялізаваўся ў капанні калодзежаў. Работа даволі складаная і небяспечная. Але дзякуючы сваёй тэхнічнай думцы ўмеў ён механізаваць і гэту работу. Зрабіў ён своеасаблівы чарпак, нешта накшталт капачкі. Цяпер ён толькі кіруе сваёй спецыфічнай машынай, і яна капае.

Пры капанні калодзежа вельмі часта перашкаджае паверхнасная вада. І зноў, як ён сам кажа, заставіла бяда нешта зрабіць. Сяргей Буцько зрабіў помпу. Але, на жаль, падавала яна ваду толькі на вышыню 11 метраў. А калодзежы пераважна глыбейшыя, ды некаторыя вельмі глыбокія. Дык ён мантуе цяпер яшчэ адну помпу, якая можа падаваць ваду ўверх на наступныя 11 метраў. І цяпер лягчэй капаць калодзежы. Тым больш, што Сяргей Буцько даследуе грунт уласнаручна зробленым абсталяваннем і выбірае найбольш зручнае месца для будучага калодзежа.

Выкапаў ён ужо 300 калодзежаў. Такіх спецыялістаў у нас не хапае. Яны, як кажуць, на вагу золата. Вось менавіта таму мае ён многа заказаў. Прымае іх на два гады наперад. Цяпер выконвае заказы з 1975 года.

У сваёй вёсцы Радунін ён таксама зрабіў калодзеж. Выгляд яго даволі арыгінальны і практычны. Ад калодзежа адразу цячэ чыстая вада да крыпы. Дастаткова падняць некалькі разоў помпу. Да гэтага калодзежа, што па-суседску з яго хатаю, Буцько правёў трубаправод, і такім чынам мае на сваім панадворку ваду.

Тэхнічныя здольнасці перанялі ад бацькі сыны. Андрэй, які вучыцца ў рамеснай школе на вуліцы Сасновай у Беластоку, сам зрабіў „прастоўнік“ для ладавання акамулятараў, зрабіў „засіляч“ на пастаянны ток і дасканала абсталяваў сваю „цемню“ ў каморы сваёй бабкі. А малодшы сын зрабіў нядаўна возік на калёсах ад каляскі, якім драбнейшыя рэчы можна вазіць, а не насіць перад сабою або на плячах.
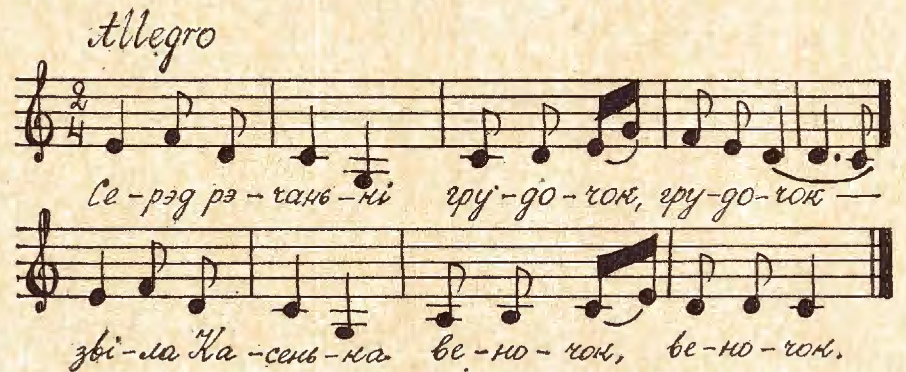
Тэкст і фота **М. Хмялеўскага**

Асеннія парадкі. Фота Я. Цялушэцкага.

Ф·А·Л·Ь·К·Л·О·Р

ВЯСНЯНКА

Серэд рэчанькі грудочок, грудочок —
звіла Касенька веночок, веночок.
Звіўшы, веночка злажыла, злажыла
і да таночку схадзіла, схадзіла.
Прыйшла з таночку — заснула, заснула,
крыехаў Ясенько — ні чула, ні чула.
— Уставай, Касенько, доўго спіш, доўго спіш —
чым сваю свекруху падарыш, падарыш?
— Што ж табе, Ясеньку, да таго, да таго,
да падаруначку да маго, да маго?

Ад Анны Трахімчук, 1891 года нараджэння, вёска Лука гм. Нараўка, запісаў 17 жніўня 1977 г. Мікалай Гайдук, нотная транскрыпцыя з магнітафоннай стужкі Людмілы Панько.

ЛЮБІЦЬ СПОРТ

Калі ўвойдзеш у хату Матулевічаў, якія жывуць у вёсцы Кнышэвічы, што ў Шудзялаўскай гміне, перш за ўсё звернеш увагу на вісячыя на сцяне прыгожыя дыпломы, якія атрымаў іх сын Юрка за дасягненні ў спартыўнай дзейнасці. Адзін дыплом за I месца ў кіданні ядром падчас міжшкольных спаборніцтваў пачатковых школ у Сухінічах. Другі дыплом за II месца ў скаканні ўдаль, а трэці дыплом — за добры бег.

Юрка Матулевіч, гаспадарскі сын, закончыў у бягучым годзе 8 клас у сваёй вёсцы і вучыцца цяпер у сельскагаспадарчай школе ў Саколцы. Там далей будзе займацца спортам.

Тэкст і фота **М. Хмялеўскага**

ТАК БЫВАЕ...

Паехаў у Шчэцін...

— Прывет, Марыся! Як жывеш? Што чуваць? А хлопчык гэта твой? — Аня засыпала пытаннямі сваю найлепшую школьную сяброўку, з якой 5 год не бачылася. Пацалаваўшыся з ёю, далей распытвала.

— Даўно замужам? Ці добры муж? А дзе жывеце? Якая кватэра?

Марыся з задавальненнем расказвала Ані аб сваім мужу, аб яго працы і заробках, аб кватэры, аб выездах мужа ў камандзіроўкі, аб справах на сваім прадпрыемстве і аб сваім маленькім Юрку.

— А ты замуж не выйшла? — звярнулася да яе Марыся.

— Думаю выходзіць, — адказала. — Даты яшчэ мы не ўстанавілі. Мо праз год, мо хутчэй. — І пачала гаварыць аб сваім каханым. — Ён не курыць, не п'яніца. Таксама часта выязджае ў камандзіроўкі. Да бацькоў сваіх ездзіла я з ім. Ім таксама спадабаўся.

— А колькі часу вы дружыце?

— Больш года. Але аб вяселлі ён нічога пакуль не гаворыць.

— Дык пара ўжо вам жаніцца. Ведаеш, чула я ад многіх, што калі хлопец доўга ходзіць да дзяўчыны, дык з ёю не ажэніцца. — Словы Марысі гучалі, як сардэчная рада сардэчнай сяброўцы. — Я таксама, каб не сказала свайму катэгарычна адносна жаніцьбы, дык хто знае, мо была б яшчэ незамужняя. Паўгода хадзіў да мяне і пра вяселле таксама не казаў. Дык я сама пачала пра гэта гаварыць і ўрэшце сказала, што дзявочыя годы кароткія, што я хачу быць яго жонкаю, што трэба арганізаваць вяселле, няма чаго марнаваць час. І так хутка мы пажаніліся. Аня, пагавары са сваім хлопцам сур'ёзна. Ты ж ужо не такая маладая. Абавязкова пагавары. Ёсць шмат такіх кавалераў, якія толькі зводзяць, толькі выкарыстоўваюць дзяўчат. А ты мне скажы па шчырасці — жывеш ты з ім ці не?

Аня не магла глядзець у праніклівыя вочы Марысі, замітусілася, і сляза стала круціцца на павецы. І ўпершыню ёй, сваёй школьнай добрай сяброўцы, прызналася, што блізкія адносіны ў іх ужо даўно.

Аня пачала забаўляць сынка Марысі і не ведала, што сказаць больш. Яна чакала далейшых рад сяброўкі, бо верыла ёй, так як калісьці, калі разам вучыліся ў сярэдняй школе, калі дзяліліся і радасцю і горам, і ніколі Марыся яе не ў чым не падвяла.

— Марыся, мілая! Прыдзі сёння да мяне вечарам. Будзе мой хлопец. Мы разам з ім пагаворым. У мяне гэта не выходзіць. Раз я яму ўспаміналa аб жаніцьбе, а ён мне адказаў, што жаніцьба не ўцячэ, бо ў яго многа сваякоў, больш ста чалавек трэба было б паклікаць на вяселле, дык трэба збіраць грошы, і таму з гэтым трэба пачакаць.

— Аня, ён крывіць душой. Абавязкова прыду вечарам, правядзем мы з ім размову так, як трэба.

Марыся запісала адрас, выслухала, дзе трэба выйсці з аўтобуса, як ісці, і рассталася з Аняй.

Адправіўшы мужа ў камандзіроўку ў Шчэцін, пачала апранаць свайго сына, пачала абдумваць, як яна будзе размаўляць з Аніным кавалерам, як будзе намаўляць да хуткай жаніцьбы, як акажа вялікую прыслугу сваёй сяброўцы. Прычасаўшы валасы і падмаляваўшы бровы і губы, адправілася Марыся з нязвыклай місіяй да Ані.

Калі стала набліжацца да Aнінага блоку, у якім тая мела сваю „кавалерку“ (пакоік з маленькай кухняй), стала моцна хвалявацца. Раскалаталася яе сэрца, быццам прадчувала нешта нядобрае. Пастукаўшы, адкрывае дзверы Анінай кватэры і, о гора, што ўбачыла! На каленях яе мужа сядзіць сіяючая, як радуга, Аня. Марыся ўвайшла і быццам акалавацела. Не магла адазвацца, так нешта сціснула яе за горла. Сынок Марысі тым часам улазіць на калені бацькі, Аня зусім разгубілася, а Марыся крычыць: „Тут у цябе Шчэцін!...“ Пасля прыцішыла тон, павалілася на тапчан і плакала з гора.

Міхась Сваяк

ФОТА ПА ЗАКАЗУ

Заказвала Ліля Стоцкая з Лукі.

ВЕР-НЕ ВЕР

Сніцца, што іду я вуліцай горада і бачу: хтосьці выкінуў на вуліцу пасцель: падушкі, пярыну і нешта яшчэ іншае. Я паглядзела і думаю: во як людзі разбагацелі, гэта ж яшчэ добрая пасцель, а ўжо выкінулі. І я вырашыла: „Вазьму, мне яно яшчэ прыдасца“. І з гэтага ўсяго я выбрала пярыну, падушкі і ўваліла ўсё гэта ў гарадскі аўтобус, каб завезці дамоў. Але заехала я не дадому, а на нейкую незнаёмую вуліцу. Вылезла, але ўжо гэтай пасцелі не было.

Н. Б.

Мне прыснілася, што я ўбачыла недзе на лузе, сярод высокай зялёнай травы групку сваіх знаёмых з пэўнай установы. Я вырашыла далучыцца да іх. Падыходжу бліжэй, станаўлюся каля іх і раптам правальваюся, бо аказалася, што пад прыгожай зялёнай травой было балота.

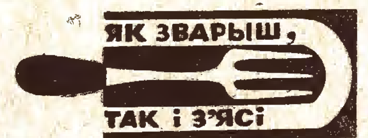
Аня

Н. Б.! Баюся, што пагражае табе нейкая хвароба. Можа гэта быць нейкая заразная хвароба, якой набярэшся ад іншых. (Можа гэта быць непажаданая цяжарнасць). Ці так, ці сяк, усё будзе добра, бо з хваробы вылезеш.

Аня! Твой сон такі празрысты, што ты ўжо і сама, бадай, здагадалася. Твае знаёмыя, на якіх ты разлічваеш, цябе, на жаль, падвядуць.

Астрон

Куток практычных ведаў

Беларускія стравы

БУЛЬБЯНЫЯ АЛАДКІ ПА-МІНСКУ

На 1 кг бульбы патрэбна лыжка алею, 2 дкг маргарына, 1 яечка, 1 лыжка мукі, 20 дкг свініны, 2 зубкі часнаку, соль, перац.

Сцерці бульбу, дадаць муку, яечка, соль, вымяшаць, падсмажыць аладкі. Свініну падсмажыць, прапусціць праз мясарубку, дадаць соль, перац і пасечаны часнок. Аладкі складаць у чыгунок, змазаны тлушчам, перакладаючы іх фаршам. Запячы ў духоўцы.

КАТЛЕТЫ ПА-БЕЛАРУСКУ

На 35 дкг філе з курыцы трэба ўзяць 12 дкг пячонкі, 2 лыжкі смятаны, 2 дкг масла, 1 яечка, 3 лыжкі цёртай булкі, 6 дкг масла для смажэння.

Нарэзаную цыбульку крыху падсмажыць, дадаць кавалачкі пячонкі і падсмажыць яе. Пячонку з цыбуляй 2-3 разы прапусціць праз мясарубку, дадаць смятану і соль. Філе з курыцы з костачкай ад крыльца збіць і скруціць, як катлету, фаршыруючы пячонкай. Катлеты памачыць у яечка, а пасля ў цёртую булку і падсмажыць. Гатовыя катлеты паліць растопленым маслам. Падаваць са смажанай бульбай і зялёным гарошкам.

ЯЕЧКІ, ФАРШЫРАВАНЫЯ ГРЫБАМІ

На 6 яечак трэба ўзяць 1,5 дкг сушаных грыбоў, 1 цыбуліну, 2 дкг масла, 1,5 лыжкі маянезу і 1,5 лыжкі смятаны.

Зварыць крутыя яечкі, аблупіць іх, нажом зрэзаць яечкі з тупога боку. Звараныя грыбы пасячы, падсмажыць, дадаць цыбулю і яшчэ крыху падсмажыць, пасля чаго спалучыць усё гэта з пасечанымі жаўткамі. Фаршыраваць яечкі, укладаць іх на талерку. Заліць соусам з маянезу і смятаны, прыбраць зелянінай.

КАТЛЕТЫ „МІНСК“

На 40 дкг курынага мяса трэба ўзяць 2 яечкі, 10 дкг масла, 2,5 дкг сушаных грыбоў, 5 лыжак цёртай булкі, прыправы, зеляніну.

Курынае мяса (разам са скуркай) аддзяліць ад косці і прапусціць праз мясарубку, дадаць соль, прыправы, яечкі і вымяшаць. Фармаваць прадаўгаватыя катлеты, укладаючы ў сярэдзіну кавалачак масла і звараныя, дробна пасечаныя грыбы. Памачаць у цёртую булку, пасля ў яечка, яшчэ раз у цёртую булку і падсмажыць. Падаваць, пасыпаўшы зелянінай, з бульбаю, печанымі яблыкамі і зялёным гарошкам.

Гаспадыня

Сардэчныя тайны

Дарагое Сэрцайка, другі год хаджу я з мужчынам, які старэйшы за мяне на 22 гады. Пазнаёміліся мы ў поездзе, вяртаючыся з Варшавы. Ён на мяне ўзіраўся ад пачатку, як толькі ўвайшла я ў вагон. Потым асталіся ў вагоне мы ўдваіх. Разгаварыліся. І ўжо тады ён мне спадабаўся паводзінамі, культурай, багатымі ведамі. Які інтэлігентны! Ніводзін малады хлопец, якіх я ведала, не мог раўнацца з ім. З таго часу мы пачалі спатыкацца. Ён гаворыць, што кахае мяне, света па-за мной не бачыць, але не падабаецца мне, што спатыкаемся мы нейк хаваючыся, баючыся, каб дзе хто нас не прыкмеціў. А ўжо на канікулах, калі прыехалі яго сын і дачка, якія вучацца ў вышэйшых школах, дык спатыкаліся мы вельмі рэдка. Але калі дзеці паехалі, мы ізноў пачалі спатыкацца часцей. А па-мойму, калі мы кахаем адно другое, чаго тады баяцца? Трэба зрабіць усё, каб быць разам назаўсёды. Чакала, мо ўрэшце што скажа на гэту тэму. Але ён нічога. Урэшце я сама адважылася сказаць, што хопіць ужо так хадзіць, каб узяў ён развод з жонкай і пажаніцца ўрэшце. І тут я заўважыла, што не мае ён на гэта ахвоты. Увогуле стараецца не закранаць гэту тэму. А мне ўжо 23 гады, і я хацела б выйсці замуж.

Аня з Беластока

Аня, дзяўчо наіўнае, пакінь ты яго як найхутчэй. Гэта ж намнога за цябе старэйшы, сямейны мужчына. Яго ж дзеці ў тваім узросце! Ты яму патрэбна вось так толькі, для забавы. Спадабаўся ён табе паводзінамі, культурай, інтэлігенцыяй. Гэта характэрны для пажылых мужчын кручок на маладых дзяўчат. І ён добра бярэ. Але ненадоўга. Асабліва, калі пажэняцца такія людзі, дык хутка маладая жонка прыходзіць да вываду, што не партнёр ён ёй, і тады бачыць, колькі кругом маладых хлопцаў.

Сэрцайка

Кансультацыя юрыста

ПЫТАННЕ: Муж і жонка пабудавалі сабе дом на пляцы, які з'яўляўся асабістай уласнасцю мужа, і з матэрыялу, падрыхтаванага мужам перад шлюбам. Праз некалькі год супольнага жыцця яны разышліся і атрымалі развод. Вядзецца спор аб падзеле маёмасці, якая была набыта за час супольнага жыцця. На думку мужа, дом з'яўляецца толькі яго ўласнасцю, бо знаходзіцца на яго зямлі і пастаўлены з яго матэрыялаў. На думку жонкі, дом, пастаўлены супольнымі сіламі і ў часе супольнага жыцця, з'яўляецца супольнай уласнасцю. А як гэта вырашае закон?

АДКАЗ: Па закону дом з'яўляецца ўласнасцю мужа, бо пабудаваны на яго пляцы. Не значыць гэта, што жонцы не прыслугоўваюць ніякія правы, звязаныя з домам. Вартасць дома павінен ацаніць эксперт. З гэтай вартасці на карысць мужа трэба адлічыць вартасць матэрыялаў, якія былі набыты ім перад шлюбам і таму з'яўляюцца яго асабістай уласнасцю. Вартасць, якая астанецца пасля гэтага, з'яўляецца супольнай уласнасцю былога мужа і жонкі, паколькі набыта яна ў часе супольнага жыцця. Пры падзеле маёмасці жонка не можа патрабаваць, каб дом быў прыдзелены ёй. Дом астанецца мужу, а жонка павінна атрымаць сплату, г.зн. палавіну вартасці супольнай уласнасці.

Этнаграфічнае акенца

Вёска Рыбакі. **Фота В. Буры.**

4

Мякка, амаль бясшумна слізгацела лодка да выхаду з гавані. Капітан-лейтэнант Паулік і яго памочнік обер-лейтэнант Ноермеер у шэрых плашчах стаялі на мосціку. За бартамі праплывалі цёмныя сілуэты невялікіх ваенных караблёў. Вось справа цяжкія трубы пасажырскага парахода. Паулік і Ноермеер ведалі яго. Гэта санітарны транспарт „Мемель“, нагружаны цяжкапараненымі з Усходняга фронту. На белых палосах вакол труб відаць чырвоныя крыжы.

Лодка ўвайшла ў вузкі праход паміж міннымі палямі, і Паулік усім свабодным ад вахты загадаў выйсці на палубу. Перасцярога не была лішняй: некалькі тыдняў назад у гэтым месцы напароўся на выпадковую міну транспартнік. Неўзабаве лодка прайшла небяспечны пояс.

— Падрыхтавацца да пагружэння! — скамандаваў Паулік. Пачыналася зона вартавых суднаў.

— Пагружэнне!

З шыпеннем і клекатаннем вада ўварвалася ў цыліндры. Лодка пайшла ў глыбіню. Ссунуўшы на патыліцу фуражку, Паулік прыпаў да перыскопа. Часам ён заглядваў у суседні слыхавы адсек, дзе з навушнікамі на галаве сядзеў каржакаваты старшыня Ханс Шроткамп, напружана сочачы за стрэлкай прыбора.

— Што-небудзь чутна, Шроткамп?

— Нічога, гер капітан-лейтэнант.

Калі камандзір зазірнуў трэці раз, Шроткамп не вытрымаў:

— Куды на гэты раз, гер лейтэнант?

— У Шанхай.

— Такім чынам, курс — пекла, — падагуліў Шроткамп. Жарт камандзіра супакоіў яго. Магчыма, і сапраўды цяпер не баявы выхад, а лёгкая прагулка.

— Не каркай! — Паулік засмяяўся і падняўся да сябе, у рубку. Ханс пагля-дзеў яму ўслед.

— Талковы хлопец, — падумаў ён, — з ім прынамсі можна хоць слоўцам перакінуцца, не тое, што з гэтым псіхам Ноермеерам.

5

— Ноермеер, паглядзіце ў другі перыскоп. Ды хутчэй вы, дурань!

Обер-лейтэнант Ноермеер прыпаў да другога перыскопа.

— Чыста зроблена, гер капітан-лейтэнант.

Ён засмяяўся.

— Вы нічога не заўважылі, Ноермеер?

— Каробка гарыць, гер капітан-лейтэнант.

У той момант нельга было ўбачыць нічога больш. Шчыльнае воблака дыму ахутала трубу, на якой вострае вока Пауліка толькі што разгледзела шырокія палосы чырвонага крыжа.

Але вось крыж убачыў і обер-лейтэнант. Судна ўжо развалілася напалам, і пярэдняя частка, задраўшы нос, ішла пад ваду. На борце, асветлены пажарам, свяціўся надпіс „Мемель“. Гэта было нямецкае шпітальнае судна, якое Паулік, ды і ўся каманда, яшчэ нядаўна бачылі ў роднай гавані.

— Мы памыліліся, Ноермеер, — прастагнаў Паулік, — божа мой...

Ён ухапіўся за перыскоп, баючыся ўпасці і закрычаў на ўсю сілу: — Усплыць! Неадкладна ўсплыць! Хутчэй жа, ідыёты!

Нервы яго ўпершыню здалі.

З шыпеннем і ровам сціснутае паветра выгнала з цыстэрны ваду. Лодка ўсплыла на паверхню.

— Поўны ўперад!

Лодка пайшла да гінучага судна. Паулік выхапіў з унутранай кішэні канверт з радыёкодам, сарваў пячатку, кінуўся да радыста. Твар яго быў заліты потам, вочы гарэлі, як у вар'ята.

6

— Незразумелая радыёграма, гер адмірал. — Афіцэр сувязі ледзь прыкметна пацiснуў плячыма, паклаў лісток на стол шэфа.

На твары яго было здзіўленне.

Адмірал кінуў кароткі позірк на палкоўніка, які, развалiўшыся ў крэсле, пакурваў цыгарэту, і загадаў сувязісту выйсці.

— Радыёграма ад Пауліка.

Палкоўнік фон Хасель павярнуў галаву. Яго жоўты маршчыністы твар ясна выказваў неспакой. Ён павольна патушыў цыгару.

Адмірал паспешліва расшыфраваў тэкст. „Выпадкова тарпедаваў нямецкі санітарны транспарт „Мемель“. Параход тоне. Спрабую выратаваць людзей. Чакаю дапамогі і далейшых указанняў. Капітан-лейтэнант Паулік“.

— Што ж рабіць, гер оберст? — адмірал стаяў ля карты і, кусаючы губы, разглядаў блакітны квадрат Балтыйскага мора, у якім знаходзіліся цяпер лодка Пауліка і тонучы „Мемель“.

— Калі б вы зрабілі, як я раіў, гер оберст, нічога гэтага не адбылося б.

Палкоўнік фон Хасель таксама ўстаў. Ён быў не менш усхваляваны, чым адмірал. З ветлівым паклонам ён сказаў:

— На жаль, ваша парада была непрымальная. Я маю дакладны загад.

(Працяг будзе).

ТРЫБУНА чытачоў

Пастаўце знак у Нараўцы!

Нараўка і ваколіца з кожным годам становіцца месцам усё больш цікавым для турыстаў. Рака, лес, цэнтр спорту, а ў апошні час пабудова басейна „Семяноўка" прыцягвае сюды шмат людзей.

Выбраўся і я аднойчы матацыклам. І вось з гэтай паездкі заўвага. У Нараўцы пры выездзе з вуліцы 1 Мая на вуліцу Міцкевіча няма дарожнага знаку. Людзі кажуць, што калісьці быў тут знак, які абазначаў, што вуліца Міцкевіча важнейшая. Цяпер нібы абедзве вуліцы аднолькавыя. Мясцовыя шафёры, выязджаючы з 1 Мая самі прапускаюць едучых у напрамку Масева, але незнаёмыя людзі могуць кіравацца правам правай стараны, і гэта можа закончыцца не надта прыемна.

Варта падумаць таксама пра знакі на раз'ездзе трох вуліц пры гасподзе. А калі ехаў я ў Луку, дык і ад Ляшукоў, і ад Ляўкова пры дарозе стаяць толькі стоўбікі, ды невядома, што яны абазначаюць. Здагадайся, маўляў, сам, чалавеча, які там знак быць павінен.

Асот

Скупка бульбы

У Дубічах Царкоўных на пункце скупкі бульбы вялікі рух. На гэты добра працуючы пункт сяляне вязуць бульбу з далёкіх вёсак. За 100 кг селянін атрымлівае 210 зл. Ёсць гаспадары, якія прадалі ўжо па 20 тон бульбы, а то і больш. Найбольш бульбы вязуць гаспадары з вёсак Старакорнін і Махнатае. Хутка і спраўна працуюць на гэтым пункце загадчыкі склада — Пётр і Павел Леанчук. Умеюць хлопцы арганізаваць работу!

М. Панфілюк

На нашых дарогах!

Хто часта едзе дарогай з Беластока ў Бельск, той напэўна заўважыць, як „хутка" ладзяць кавалак шашы каля Плёсак. Ужо доўгі час праца стаіць тут на тым самым месцы. Нельга праехаць. На шашы пануе балаган. А па гэтай дарозе ездзіць вельмі многа машын. Калі прыдзе зіма, работа зусім стане. Таму трэба старацца, каб як мага хутчэй закончыць яе.

Дубінка

Шудзялава змяняе аблічча

За апошні час вельмі многа змянілася ў гмінным вёсцы Шудзялава. Тут пабудавалі дзве крамы і магазін. Таксама цэнтр аховы здароўя. Пры ім вырас блок на восем кватэр. Па ўсёй вёсцы ўжо ёсць тратуары. А насупраць гміны прыгожы парк. У наступным годзе пачнецца пабудова зборнай школы ў Шудзялаве і вялікай стражацкай рамізы.

Віт

ГРОШЫ Ў БАЛОЦЕ

Мінула два гады, як раённае прадпрыемства меліярацыі ў Бельску праводзіла дрэнаж палёў у вёсцы Чаромха. Работа была прынята грамадскай камісіяй, у якой удзельнічалі і прадстаўнікі вёскі. Аднак потым у карыстанні выявілася, што Бельскае прадпрыемства меліярацыі дрэнна выканала свае абавязкі. Вось што гаворыць Ілья Л.: „Дрэнна зрабілі дрэнаж у нашай вёсцы. Мне, напрыклад, на полі хацелі заваліць равы, не палажыўшы фільтраў. Добра, што я ўгледзеў, дык бацька злажыў рэкламацыю". Рыгор Б.: „У мяне на полі вада не адплывае равамі, а праз фільтры б'е фантанам уверх. На меліярацыйных равах ніхто не правodзіць кансервацыі, а грошы плаціць трэба, дык плацім".

Калі я спытаў у гміннай управе інструктара Янку Качаноўскага аб гэтай справе, той пацвердзіў, што ў адрас РПМ у Бельску сапраўды было многа скарг, ды тыя не спяшаюцца з вырашэннем сялянскіх праблем. Часта даводзіцца па некалькі разоў званіць да іх у адной справе, або некалькі пісем высылаць.

З гэтага вывад, што Раённае прадпрыемства меліярацыі ў Бельску не спяшаецца быць уражлівым на сялянскія скаргі. Ці ўраднікі таго прадпрыемства зразумеюць урэшце, што дрэннай работай увалілі ў балота сялянскія грошы?

(ус)

Сустрэча маладых леснікоў

Лясны тэхнікум імя ген. А. Вашкевіча ў Белавежы прымаў удзельнікаў VI міжнародных спаборніцтваў лясных школ. Спаборніцтвы адбыліся ў Загнанску, у Свентакшыскіх горах. У турніры змагаліся вучні лясных школ з Балгарыі, Чэхаславакіі, ГДР, СССР, Венгрыі і Польшчы. Потым маладыя леснікі наведалі Варшаву, а пасля прыехалі ў Белавежу. Тут урачыста прывітаў іх дырэктар белавежскага тэхнікума інж. Тадэуш Макшыцкі супольна з усім настаўніцкім калектывам. Потым дэлегацыі наведалі помнік загінуўшых на Броўскай дарозе. Вечарам ля кастра ва ўрочышчы Старая Белавежа адбыліся гульні.

На другі дзень адбыўся сімпозіум, прысвечаны працэсу навучання ў лясных звышпачатковых школах. Прымалі ў ім удзел усе дырэктары лясных тэхнікумаў у Польшчы. Моладзь наведала прыродазнаўчы музей БНП і запаведнік прыроды. Пасля абеда агледзелі белавежскі лясны тэхнікум. Вечарам адбылося ўрачыстае заканчэнне спаборніцтваў. Індывідуальна першае месца заняў Войцех Станкевіч з тэхнікума ў Белавежы, другое — Андрэй Зюлкоўскі з таго ж тэхнікума і трэцяе — Ян Вінцлер з тэхнікума ў Стрэшаве (Чэхаславакія). Калектыўна першае месца заняла Польшча, другое — Чэхаславакія, трэцяе — СССР. На трэці дзень госці паглядзелі Гайнаўку, дрэваапрацоўчы камбінат, праехаліся па Белавежскай пушчы і пасля, вярнуўшыся ў Белавежу, развіталіся з нашай краінай. Кожная дэлегацыя атрымала на памятку альбом з Белавежы.

Веслаў Пятроўскі
Фота Кшыштафа Шкопка

Момант уручэння дыплома калектыву з Ляснога тэхнікума ў Белавежы, які заняў першае месца ў групе калектываў.

У гонар Кастрычніка

З нагоды 60-ай гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі ў цэнтры прафесіянальнага навучання ў Чаромсе адбыўся грамадскі пачын, у якім прынялі ўдзел 52 вучаніцы. Яны перапрацавалі разам 416 гадзін. Вучаніцы ўпарадкавалі школьную плошчу.

(ус)

Стане ці не стане?

Жыхары Супраслі, якія чакаюць на прыпынку ПКС каля прадпрыемства драўніннай прамысловасці, ужо нейкі час наракаюць, што цяжка даехаць на працу ў Беласток. Прычына такая, што больш цяпер ездзіць тут аўтасанаў, а менш аўтобусаў з прычэпам. Асабліва цяжка папасці на аўтобус ад 5^{50} да 7 гадзіны. Ніхто з чакаючых не мае ўпэўненасці, які аўтобус ПКС возьме яго. Такая ж сітуацыя бывае ад гадзіны 12^{10} да 14^{10}. У выніку гэтага многія спазняюцца на працу.

(гай)

ДУХАВЫ АРКЕСТР ЧЫГУНАЧНІКАЎ

У чаромхаўскім доме культуры „Калеяж" працавалі многія мастацкія калектывы — драматычныя, харавыя, эстрадна-вакальныя. Зараз не засталося ад іх і следу. Дзейнічае толькі музычны гурток пад кіраўніцтвам Вальдэмара Савіцкага і духавы аркестр чыгуначнікаў пад кіраўніцтвам капельмайстра Казіміра Блашкевіча. Гэты апошні быў арганізаваны ў палове лістапада мінулага года. Ініцыятарам тут быў кіраўнік дома культуры Мікалай Гарадкевіч супольна з Лявонам Ляскоўскім і Юзэфам Дубковічам.

Чаромхаўскі аркестр налічвае 22 асобы. Два разы ў тыдзень адбываюцца рэпетыцыі. І хоць члены аркестра пачыналі вучобу ад пачатку (толькі чацвёра з іх да таго часу ігралі на інструментах) на працягу васьмі месяцаў вывучылі 12 твораў. Далі дзесяць канцэртаў. З праграмай сваёй выступалі ў першамайскім паходзе, на 22 ліпеня і на гмінных дажынках. Да святкавання 60-ай гадавіны Кастрычніцкай рэвалюцыі падрыхтавалі творы савецкіх кампазітараў. Члены аркестра вельмі дысцыплінаваныя і таму ў іх вялікія поспехі.

Ул. Сідарук
Фота Г. Навіцкай

НЯСЛАЎНАЯ ХРОНІКА

У Саколцы чалавек, праходзячы праз рэйкі, папаў пад манеўруючы вагон і загінуў на месцы.

А ў Моньках загінула жанчына; вышаўшы неасцярожна з-за аўтобуса ПКС, яна папала пад „Стар".

На шашы Беласток-Заблудаў каля вёскі Кур'яны „Фіят-125" хацеў абмінуць фурманку і якраз на павароце стукнуўся з „Зілам-555". Шафёр „Фіята" загінуў на месцы, а іншыя пасажыры былі адвезены ў бальніцу.

У Бельску шафёр „Шкоды" наехаў на сярэдзіне вуліцы на жанчыну, якая раптоўна ўвайшла на вуліцу. У жанчыны паламаны ногі.

У Гайнаўцы на скрыжаванні вуліц стукнуліся „Фіят" з матаролерам. Пасажыр матаролера зламаў левую нагу.

На шашы Беласток-Саколка каля вёскі Сураж „Ельч" наехаў і забіў на дарозе дзве каровы. Каровы гэтыя вёў іх гаспадар, але ў пэўным моманце яны, спужаўшыся, вырваліся і папалі пад самаход.

Н. В., Гайнаўка. На жаль, нотаў песні „Kolorowe jarmarki" у нас няма.

Адна з найлепшых

Ужо год часу Ірэна Мартыновіч працуе ў сваім кіёску „Рух" № 205 у Орлі. За гэты кароткі час новая прадаўшчыца дабілася вялікіх поспехаў. Дынаміка продажу дасягнула ў гэтым паўгоддзі рэкорду і належыць да найвышэйшых на тэрыторыі бельскага аддзела „Рух" — 168,3%. З такой нагоды пані Ірэна атрымала словы падзякі і ўзнагароду дырэктара Беластоцкага выдавецкага кааператыва „Прэса-Кніжка-Рух".

Ірэна Мартыновіч вельмі дбае пра свой кіёск. А купіць у яе можна ўсё: сшыткі, мыла, розныя дзіцячыя гульні, газеты, супрацьсонечныя і... ружовыя акуляры.

Чыста і парадак у кіёску. А прадаўшчыца ветліва адносіцца да пакупнікаў. Працуе штодзённа па 13 гадзін і штодзённа таргуе па 5-6 тысяч злотых. Яшчэ не здарылася, каб гэты кіёск быў закрыты ў рабочы час, як часта здараецца ў іншых кіёсках і крамах. Хачу сказаць і пра тое, што яна вялікі прапагандыст нашай роднай „Нівы". Не здарылася, каб хоць адзін экземпляр „Нівы" ў яе застаўся не прададзены.

П. Д.

У АДКАЗ НА НАШУ КРЫТЫКУ

Да заметкі „У ГАЙНАЎСКІМ ГС-е", „Ніва" № 38/1125 ад 18 верасня 1977 года.

Адказвае: GMINNA SPÓŁDZIELNIA „SAMOPOMOC CHŁOPSKA" W HAJNÓWCE.

Gminna Spółdzielnia „Samopomoc chłopska" w Hajnówce uprzejmie informuje, że krytyka była słuszna. Obecnie przy instrukcji przeciwpożarowej zostały umieszczone numery telefonów miejscowej straży pożarnej, milicji obywatelskiej oraz pogotowia ratunkowego.

Za zwróconą uwagę Gminna Spółdzielnia w Hajnówce serdecznie dziękuje.

**Zastępca Prezesa
d/s Handlu, Produkcji i Usług
Bazyl Niczyporuk**

Да заметкі „НЯДБАЙНАСЦЬ", „Ніва" № 38/1125 ад 18 верасня 1977 года.

Адказвае: URZĄD GMINY W ORLI.

W odpowiedzi na notatkę prasową pt. „Niedbalstwo" z 38/1125 numeru tygodnika „Niwa" z dnia 18 września 1977 roku — Urząd Gminy w Orli informuje, że w bieżącym roku na terenie całej osady Orla prowadzone są roboty związane z budową wodociągu ulicznego. Po zakończeniu tych prac ulice i chodniki zostaną doprowadzone do należytego stanu, co wpłynie na estetyczny wygląd osady.

Co się tyczy miejscowego parku, to wszystkie alejki zostały oczyszczone. Przy jego porządkowaniu aktywnie pracowała tutejsza młodzież szkolna.

**Naczelnik Gminy
mgr Mikołaj Ziniewicz**

Да публікацый: „ХТО НА ГЭТА АДКАЖА?" і „КЛУБ У ТРАСЦЯНЦЫ", „Ніва" № 38/1125 ад 18 верасня 1977 года.

Адказвае: URZĄD GMINY W NARWI.

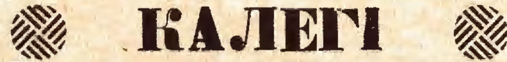
W odpowiedzi na publikację pt. „Kto na to odpowie?" zamieszczoną w tygodniku „Niwa" (numer 38/1125) z dnia 18 września 1977 roku — Urząd Gminy w Narwi uprzejmie komunikuje, iż droga Narew-Ancuty jest drogą państwową, a w związku z tym tutejszy Urząd nie ma możliwości jej przebudowy.

W tym samym numerze „Niwy" była również zamieszczona notatka sygnalizująca potrzebę remontu Klubu Prasy i Książki „Ruch" w Trześciance. Odpowiadając informujemy, że Klub „Ruch" klasyfikuje się do remontu kapitalnego, lecz Urząd Gminy nie posiada na ten cel środków. Remont pieców oraz malowanie ścian będą przeprowadzone jeszcze w tym roku.

**Naczelnik Gminy
Witalis Piekarski**

„Niwa" — Tygodnik RSW „Prasa—Książka—Ruch". Skr. poczt. 149. 15-950 Białystok. TELEFON 2-32-41. Wydawca Przedsiębiorstwo Wydawniczo-Kolportażowe RSW w Białymstoku. PRENUMERATA: Oddziały „Ruchu", urzędy pocztowe i listonosze. Indeks 36911/36671.

Імпартгумар

КАЛЕГІ

— Грышка, ты?!
— Я!
— Колькі гадоў не бачыліся?
— Лічы, дзесяць.
— Больш! У якім класе разлучыліся?
— У восьмым. Мяне тады пакінулі на другі год.
— Ага, успомніў. Ты тады дужа футболам захапляўся...
— А як жа, днямі на полі прападаў. Ды і не раскайваюся...
— Спорт — здароўе. Вунь, які ты!.. А дзе цяпер працуеш?
— На заводзе...
— І я на заводзе. А ты хто: слесар, токар?
— Вяры вышэй!
— Майстра?
— Інжынер.
— Ну, малайчына! Я таксама інжынер. Калегі!

Грышка нечага збянтэжыўся. Сунуў руку, ды я не хацеў вось так хутка развітвацца.

— Чакай, Грышка, — затрымаў я яго. — А працай задаволены?

— Мной пакуль задаволены, — важна сказаў ён. — Хай паспрабуюць! Мяне вунь „Уралмаш" запрашаў.

— Што ты кажаш? Ну, і Грыша! А на якую пасаду? Можа галоўнага?

— А ты што думаў! У мяне, брат, хватка. Я, брат, усе камбінацыі завяршаю...

— Якія камбінацыі!..

Грышка паглядзеў на мяне, як на вар'ята.

— Ты хіба газет не чытаеш? „Майстар завяршальнага ўдару", — во як мяне называюць. Я, брат, калі б'ю, дык у дзевятку. Кеміш цяпер?

Я збянтэжыўся. Нічога не разумеючы, прамармытаў:

— Я, Грыша, жыву сумленна, на заводзе працую.

— А я што, краду? У мінулым годзе атрымаў шыкоўную кватэру ў цэнтры горада. Думаеш, хабар даў? Дудкі! Самі ўпрошвалі. Дырэктар завода ўгаворваў нават: засяляйся ды засяляйся.

— Брашы ды знай меру! Які дурань адмовіцца ад кватэры ў цэнтры горада?

— Я адмаўляюся! Мне ў любым горадзе кватэру дадуць — махну толькі ножкаю.

— Якім ты ў школе быў балбатуном, такім і застаўся. За прыгожыя вочы кватэры не даюць.

— Не за вочы. Кажу ж табе: за ногі!

— Прычым тут ногі?

І здагадка як маланкай, раптам пеканула мяне:

— Чакай, чакай! Ты кім на заводзе працуеш?

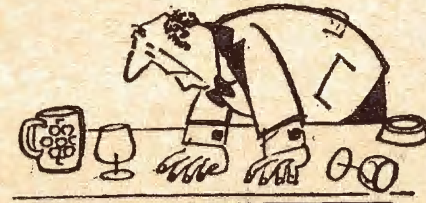
— Нікім! Я толькі грошы атрымліваю па стаўцы інжынера, зразумеў? — Ён глянуў на свой залаты гадзіннік. — Прабач, спяшаюся! Сёння ў нас адказны матч. Прыходзь на стадыён. — І, падхапіўшы сваю спартыўную сумку, напханую мячамі, спыніў таксі.

Мікола Корч

— *Ён найлепшы паляўнічы, якога я знаю!..*

НІЎКА

— *Не, хопіць: мне яшчэ весці грузавую аўтамашыну.*

МІНІВЕРШЫ

Быў маленькі Сашка —
Маме было цяжка.
А як вырас Сашка —
Маме вельмі цяжка.

✲

Казаў — яму для шчасця
Не хапае Насці,
Цяпер жа ўсе няшчасці
У яго з-за Насці.

✲

Інжынер Авечкін
Добра ведаў справу:
З прыгажуні рэчкі
Ён рабіў канаву.

Віктар Бародзіч

КЕМЛІВЫ

Завітаў сусед да суседа якраз у час абеду. Пасадзілі таго за стол, налілі супу. Спадабаўся суп суседу. Не заўважыў, як амаль усё з'еў. А гаспадыня — не далівае. Тады госць сам знайшоў выйсце: узяў паўлыжкі солі, размяшаў на дне міскі, пасыпаў і кажа:

— Ёлкі-палкі! Перасаліў я, гаспадынька, далі яшчэ супу.

...Яго жыццёвае крэда: менш ведаеш — мацней спіш.

У ДОКТАРА ЗНАХАРУКА

— Усё прабаваў, ды не магу адвучыцца ад курэння, — скардзіцца Кастусь.

— А вы папрабуйце цукеркі, — раіць яму доктар Знахарук.

— Прабаваў, ды яны не гараць.

ВОСЬ ЯК!

— Як ты цудоўна апранута! Муж змяніў месца працы? — пытаюць гарадскую задрыпанку.

— Не, я змяніла мужа.

А ШТО?

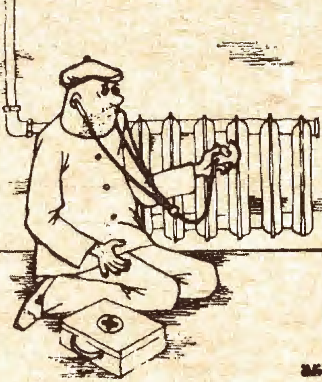
Сустрэліся паляўнічыя.

— Слухай! А дзе ж твая стрэльба?

— Навошта яна мне? Я ўсё роўна страляць не ўмею.

— Чаго ж тады ідзеш на паляванне?

— Ці ж усе вяртаюцца адтуль са здабычаю?

Хуткая дапамога.

ХІТРЫ

На ўроку фізікі настаўнік пытаецца ў вучня:

— Што ты будзеш рабіць, калі электрычны прас перагарыць?

— Занясу ў майстэрню.

СУСТРЭЧНАЯ ПРОСЬБА

Цыганка падыходзіць да маладога задрыпанца і кажа:

— Дай дзесятку, а я тваю долю адгадаю.

— Я табе трыццатку дам, адгадай мне шэсць лічбаў у тота-лотку.

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Валянціны Тарасюк і Алі Васілюк з Курашава, Валянціны Камаровай і Валянціны Касцючук з Клейнік, Ірэны Несцярук з Дубіч Царкоўных, Марысі Усцілка з Сухініч (і 21 дзяўчыны з ЗСР у Саколцы), Ірэны Троц з Рэдут, Ізабелы Віснеўскай, Уршулі Дэмбоўскай, Марылі Яблонскай, Бажэны Эдзісаўскай з Беластока, Валі і Галіны Алямпеюк, Ірэны і Алі Мартынюк з Бабройкі, Алі Панькоўскай з Масева II, Гражыны, Багусі, Бажэны, Тэрэсы, Крысціны, Малгажаты, Анны, Ядвігі, Марыі і Зосі з Шымак змяшчаем песню

NIE SPOCZNIEMY

słowa: Agnieszka Osiecka
muzyka: Seweryn Krajewski

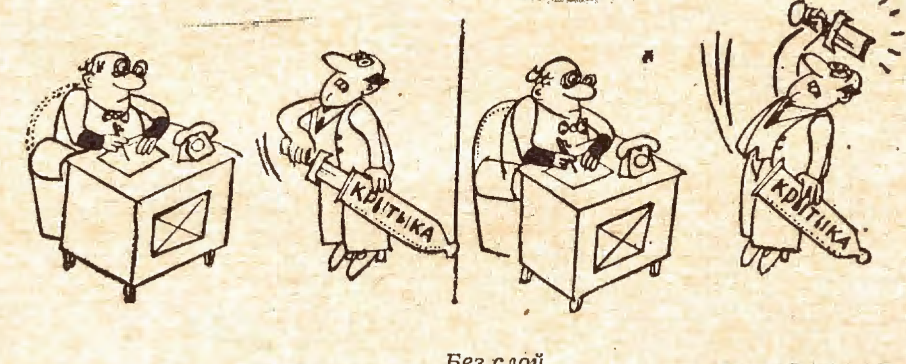
śpiewają
Seweryn Krajewski
i Czerwone Gitary

Nieutulony w piersi żal,
Bo za jedną siną dal
— druga dal...
Nie spoczniemy,
Nim dojdziemy,
Nim zajdziemy
W siódmy las,
Więc po drodze,
Więc po drodze
Zaśpiewajmy
Chociaż raz!

Nienasycony w sercu głód,
Bo za jednym nocnym chłodem
— drugi chłód...
Nie spoczniemy,
Nim dojdziemy,
Nim zajdziemy
W siódmy las,
Więc po drodze,
Więc po drodze
Zaśpiewajmy
Jeszcze raz:

Ref.
Niewytańczony wybrzmi bal,
Bo za jedną siną dalą
— druga dal,
Nieuleczony uśnie ból,
Za pikowym czarnym królem
— drugi król...
Niepocieszony mija czas,
Bo za jednym czarnym asem
— drugi as,
Nie spoczniemy itd.

Czy warto było kochać nas?
Może warto, lecz tą kartą źle
grał czas,
Nie spoczniemy,
Nim dojdziemy,
Nim zajdziemy
W siódmy las,
Więc po drodze,
Więc po drodze
Zaśpiewajmy
Jeszcze raz

Без слоў.

Партрэт суседкі.

У КАРЧМЕ „БАБСКІЯ СЛЁЗЫ"

— Паслухайце, — звяртаецца да карчмаркі старшыня Аглаблёвіч, — ваша катлета не надта вялікая...

— А ці ж у памерах справа, — адказала карчмарка. — Есці вы яе затое будзеце даўжэй, чым звычайную.

НА ШЫРОКІМ СВЕЦЕ

Начальнік аддзела кадраў вырашае пытанне аб падборы дзяўчыны на пасаду сакратаркі дырэктара. Ён адкідае адну кандыдатку за другой. Урэшце з'яўляецца дзяўчына, якая гаворыць яму:

— Калі вы прымеце мяне, вы не будзеце шкадаваць. Я павышу вам плату, як толькі выйду замуж за дырэктара!

✲

На скачках нечакана выйграў зусім невядомы конь. Журналісты адшукалі шчаслівага гаспадара і засыпалі яго пытаннямі. Гаспадар адказаў, што каню ўжо сем год.

— Чаму ж вы раней не давалі выступіць вашаму каню?

— Я не мог яго злавіць.

✲

Суддзя. Значыць, вы ўкралі не толькі грошы, але і каштоўнасці?

Падсудны. Так, сэр. Мая маці вучыла мяне ў дзяцінстве, што не ў адных грошах шчасце.

КУРЁЗЫ

АБ'ЯВА

Пасля доўгіх роздумаў, як зрабіць аб'яву „Асцярожна, толькі што пафарбавана" найбольш пераканаўчай, адзін маляр у Осла прыдумаў наступнае: ён павесіў на агароджу толькі што пафарбаваную дошку з надпісам: „Калі вы такія цікаўныя і жадаеце запэцкаць свае пальцы, то можаце зрабіць гэта тут".

ЖАНЧЫНА-БАКСЁР

Наўрад ці пагодзіцца хто з тым, што жанчына на баксёрскім рынгу — нармальная з'ява. Зразумела, гэты від спорту зусім не для жанчын. Таму захапленне жанчын цяжкай атлетыкай, асабліва ў Амерыцы і Англіі, якое распаўсюджваецца і расце, мы ўспрымаем са здзіўленнем.

Але здараюцца выпадкі, калі і разважлівыя людзі скажуць, што калі-некалі жанчыне і не дрэнна мець нейкае дачыненне да цяжкай атлетыкі. Такі выпадак не так даўно адбыўся ў сталіцы Англіі, Лондане. Трыццацігадовая Джэйнс Керр позна вечарам дабіралася дадому пешшу. Раптам на яе напала група матацыклістаў-хуліганаў. І, як аказалася, яны жорстка пралічыліся, не звярнуўшы папярэдне ўвагу на моцныя плечы і біцэпсы Джэйнс Керр. Жанчына развярнулася — і ў імгненне вока адзін з напаўшых адляцеў у бок з расквашаным носам, у другога была зламана сківаца, а трэці так і застаўся ляжаць у глыбокім накаўце.

Што ні кажыце, а надалей тыя шустрыя хлопцы будуць ведаць, што далёка не кожную прадстаўніцу слабога полу можна беспакарана пакрыўдзіць.

У брахні кароткія ногі, але доўгія рукі.